

1972.gada Konvencija par starptautiskajiem kuģu sadursmju novēršanas noteikumiem

---

Priekšvārds *

1972.gada Konvenciju par starptautiskajiem kuģu sadursmju novēršanas noteikumiem kopš tās pieņemšanas dienas 1972.gada 20.oktobrī un stāšanās spēkā 1977.gada 15.jūlijā akceptēja daudzas valstis. Tā tika papildināta 1981., 1987., 1989. un 1993. gadā. Pēdējo reizi Konvencija tika papildināta ar rezolūciju A.910(22), ko pieņēma Asamblejas divdesmit otrajā sesijā 2001.gada 29.novembrī un kura stājās spēkā 2003.gada 29.novembrī. Šī publikācija ietver 1972.gada konvencijas un 1981., 1987., 1989., 1993. un 2001.gada papildinājumu apvienoto tekstu.

SATURS

1972.gada Konvencija par starptautiskajiem kuģu sadursmju novēršanas noteikumiem, ar grozījumiem

1972.gada Starptautiskie noteikumi kuģu sadursmju novēršanai jūrā, ar grozījumiem

A daļa - Vispārīgie noteikumi

B daļa - Kuģošanas un manevrēšanas noteikumi

C daļa - Uguņi un zīmes

D daļa - Skaņas un gaismas signāli

E daļa - Izņēmumi

I pielikums - Uguņu un zīmju izvietojums un tehniskie raksturojumi

II pielikums - Papildus signāli zvejas kuģiem, kas nodarbojas ar zveju cits cita tuvumā

III pielikums - Skaņas signālu ierīču tehniskie raksturlielumi

IV pielikums - Avārijas signāli

**1972.GADA KONVENCIJA
PAR STARPTAUTISKAJIEM KUĢU SADURSMJU NOVĒRŠANAS
NOTEIKUMIEM, AR GROZĪJUMIEM**

Konvencijas puses,

VĒLOTIES nodrošināt augstu drošības līmeni jūrā,

APZINOTIES nepieciešamību izskatīt un papildināt Starptautiskos noteikumus kuģu sadursmju novēršanai jūrā kā pielikumu 1960.gada Starptautiskās konferences par dzīvības drošību jūrā Nobeiguma aktam,

IZSKATĪJUSI šos noteikumus, ievērojot kopš to apstiprināšanas sasniegto progresu,

VIENOJĀS par sekojošo:

I pants

Vispārējās saistības

Šīs Konvencijas Dalībvalstis apņemas ieviest Konvencijai pievienotos noteikumus un citus pielikumus, kas veido 1972.gada Starptautiskos noteikumus kuģu sadursmju novēršanai jūrā (turpmāk tekstā - Noteikumi).

II pants

Parakstīšana, ratifikācija, akceptēšana, apstiprināšana un atzīšana

1. Konvencijai jābūt atvērtai parakstīšanai līdz 1973.gada 1.jūnijam un pievienošanai pēc šī datuma.

2. Apvienoto Nāciju Organizācijas vai jebkuru specializēto aģentūru, vai starptautiskās atomenerģijas aģentūras Dalībvalstis vai Starptautiskās tiesas statūtu Dalībvalstis var kļūt par Konvencijas Dalībvalsti veicot:

a) parakstīšanu bez piebildes par ratifikāciju, akceptēšanu vai apstiprināšanu;

b) parakstīšanu ar piebildi par ratifikāciju, akceptēšanu vai atzīšanu un ar turpmāko ratifikāciju, akceptēšanu vai atzīšanu;

c) pievienošanos.

3. Ratifikācija, akceptēšana, atzīšana vai pievienošanās notiek, deponējot attiecīgo aktu Starpvalstu jūras konsultatīvajā organizācijā^{**} (turpmāk tekstā - Organizācija), kura informē valstu valdības, kas parakstījušas Konvenciju vai pievienojušās tai, par katra tāda akta deponēšanu un tā deponēšanas datumu.

III pants

Teritoriālais pielietojums

1. Apvienoto Nāciju Organizācija, gadījumos, kad tai ir uzticēta kādas teritorijas administratīvā vara, vai jebkura Dalībvalsts, kura atbild par kādas teritorijas starptautiskajām attiecībām, var jebkurā brīdī rakstiski paziņot Organizācijas Ģenerālsēkretāram (turpmāk tekstā - Ģenerālsēkretārs) par dotās Konvencijas pielietojumu šajā teritorijā.

2. Pašreizējā Konvencija attiecas uz rakstiskajā paziņojumā minēto teritoriju kopš paziņojuma saņemšanas dienas vai kopš cita tajā minētā datuma.

3. Jebkuru paziņojumu, kas ir veikts saskaņā ar šī panta 1.punktu, var atsaukt attiecībā uz jebkuru tajā minēto teritoriju, un pašreizējās Konvencijas pielietojums šādā teritorijā izbeidzas pēc viena gada vai tāda ilgāka laika perioda, kāds tas var tikt noteikts paziņojuma atsaukumā.

4. Ģenerālsēkretārs informē visas Dalībvalstis par jebkuru saskaņā ar šo pantu veikto paziņojumu attiecībā uz piemērošanu vai piemērošanas atsaukšanu.

IV pants

Stāšanās spēkā

1. (a) Konvencija stājas spēkā pēc divpadsmit mēnešiem, sākot ar brīdi, kad tai ir pievienojušās vismaz 15 valstis, kuru tirdzniecības flote pēc tilpības vai skaita sastāda

ne mazāk kā 65% no pasaules flotes kuģiem, ar tilpību 100 un vairāk bruto tonnas, atkarībā no tā, kurš no nosacījumiem sasniegts pirmais.

(b) Neatkarīgi no šī punkta (a) apakšpunkta nosacījumiem, esošā Konvencija nestājas spēkā pirms 1976.gada 1.janvāra.

2. Valstīs, kuras saskaņā ar II pantu ir ratificējušas, akceptējušas, atzinušas vai pievienojušās Konvencijai pēc tam, kad tika izpildīti apakšpunktā 1(a) noteiktie nosacījumi un pirms Konvencijas spēkā stāšanās, Konvencija stājas spēkā tās spēkā stāšanās datumā.

3. Valstīs, kuras ratificēja, akceptēja, apstiprināja šo Konvenciju vai pievienojās tai pēc tās spēkā stāšanās datuma, Konvencija stājas spēkā attiecīgā akta deponēšanas dienā, saskaņā ar II pantu.

4. Pēc jebkura šīs Konvencijas grozījuma stāšanās spēkā datuma, saskaņā ar VI panta 4.punktu, tās ratifikācija, akceptēšana, atzīšana vai pievienošanās tai attiecas uz Konvenciju ar veikto grozījumu.

5. Šīs Konvencijas spēkā stāšanās datumā Noteikumi aizvieto un atceļ 1960.gada Starptautiskos noteikumus kuģu sadursmju novēršanai jūrā.

6. Ģenerālsēkretārs informē valstu valdības, kas parakstījušas vai pievienojušās Konvencijai, par tās spēkā stāšanās datumu.

V pants

Konvencijas pārskatīšana

1. Šīs Konvencijas, Noteikumu vai arī abu šo dokumentu pārskatīšanai Organizācija var sasaukt konferenci.

2. Organizācija sasauc Dalībvalstu konferenci ar mērķi veikt Konvencijas, Noteikumu vai arī abu šo dokumentu pārskatīšanu, ja to lūdz ne mazāk kā viena trešdaļa no Dalībvalstīm.

VI pants

Noteikumu grozījumi

1. Jebkurš noteikumu grozījums, ko ierosina Dalībvalsts, jāizskata Organizācijā pēc Dalībvalsts pieprasījuma.

2. Šāds Noteikumu grozījums pēc tam, kad to apstiprina divas trešdaļas vairākuma klātesošo un balsstiesīgo Organizācijas Jūras drošības komitejas locekļu, tiek nosūtīts

visām Konvencijas un Organizācijas Dalībvalstīm vismaz sešus mēnešus pirms tā izskatīšanas Asamblejā.

3. Asamblejas Ģenerālsēkretārs nosūta grozījumu visām Dalībvalstīm pieņemšanai pēc tam, kad to ir pieņēmušas divas trešdaļas vairākuma Asamblejas klātesošo un balsstiesīgo.

4. Šāds grozījums stājas spēkā datumā, ko nosaka Asambleja, veicot tā apstiprināšanu, ja uz Asamblejas iepriekš noteikto datumu vairāk kā viena trešdaļa Konvencijas Dalībvalstu nav paziņojusi Organizācijai savus iebildumus pret grozījumu. Šajā punktā minētos datumus nosaka un pieņem divas trešdaļas vairākuma Asamblejas klātesošo un balsstiesīgo.

5. Jebkurš grozījums pēc tā stāšanās spēkā aizvieto iepriekšējo noteikumu, kuru tas groza, visās Dalībvalstīs, kuras neiebilda pret grozījumu veikšanu.

6. Ģenerālsēkretārs informē visas Konvencijas un Organizācijas Dalībvalstis par jebkuru prasību vai paziņojumu, kas veikts saskaņā ar šo pantu, un par datumiem, kad jebkurš grozījums stājas spēkā.

VII pants

Denonsēšana

1. Konvencijas Dalībvalsts drīkst veikt Konvencijas denonsēšanu pēc tam, kad ir pagājuši pieci gadi kopš Konvencijas stāšanās spēkā šajā Dalībvalstī.

2. Denonsēšana notiek, deponējot Organizācijai denonsēšanas aktu. Ģenerālsēkretārs informē visas citas Konvencijas Dalībvalstis par denonsēšanas akta saņemšanu un tā deponēšanas datumu.

3. Denonsēšana stājas spēkā pēc viena gada kopš denonsēšanas akta deponēšanas vai arī pēc ilgāka laika perioda, kas var būt norādīts denonsēšanas aktā.

VIII pants

Deponējums un reģistrācija

1. Organizācija deponē esošo Konvenciju un Noteikumus. Pēc tam Ģenerālsēkretārs nosūta apstiprinātās oriģinālu kopijas visu valstu valdībām, kuras ir parakstījušas Konvenciju un pievienojušās tai.

2. Pēc Konvencijas stāšanās spēkā Ģenerālsēkretārs nosūta tās tekstu Apvienoto Nāciju Organizācijas Sekretariātam reģistrēšanai un publicēšanai saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu 102. pantu.

IX pants

Valodas

Esošā Konvencija kopā ar Noteikumiem ir sastādīta vienā eksemplārā angļu un franču valodā, turklāt abi teksti ir vienādi autentiski. Oficiālos tulkojumus krievu un spāņu valodā sagatavo un deponē kopā ar parakstīto oriģinālu.

KĀ APLIECINĀJUMS TAM zemāk parakstījušies, attiecīgo valdību pilnvarotie pārstāvji, parakstīja doto Konvenciju.

VEIKTS LONDONĀ tūkstoš deviņi simti septiņdesmit otrā gada divdesmitajā oktobrī.

1972.GADA STARPTAUTISKIE NOTEIKUMI KUĢU SADURSMJU NOVĒRŠANAI JŪRĀ, AR GROZĪJUMIEM

A DAĻA - VISPĀRĒJIE NOTEIKUMI

1.noteikums

Pielietošana

(a) Šie Noteikumi attiecas uz visiem kuģiem atklātajā jūrā un ar to savienotos ūdeņos, pa kuriem var braukt jūras kuģi.

(b) Nekas šajos Noteikumos nedrīkst būt pretrunā ar atbilstošās institūcijas sagatavotajiem īpašiem noteikumiem par kuģošanu reidos, ostu ūdeņos, upēs, ezeros vai iekšējos ūdensceļos, kas savienoti ar atklāto jūru un pa kuriem var braukt jūras kuģi. Šādiem īpašiem noteikumiem, cik vien iespējams, jāatbilst šiem noteikumiem.

(c) Nekas šajos Noteikumos nedrīkst būt pretrunā jebkuras valsts valdības izdotajiem īpašajiem noteikumiem attiecībā uz papildu stacionārām vai signālugunīm, zīmēm vai skaņu signāliem uz kara kuģiem un kuģiem, kas brauc konvoja sastāvā, kā arī attiecībā uz papildu stacionārām vai signālugunīm, vai zīmēm uz zvejas kuģiem, kas zvejo flotiles sastāvā. Šiem papildus stacionāriem vai signālugunīm, zīmēm vai skaņu signāliem, cik tas vien iespējams, jābūt tādiem, lai tos kļūdaini nevarētu uzskatīt par kādu uguni, zīmi vai signālu, kas noteikti šajos Noteikumos.

(d) Šo Noteikumu mērķiem Organizācija var pieņemt satiksmes sadales sistēmas.

(e) Kad ieinteresētā valdība nolemj, ka kuģis savas konstrukcijas vai uzdevuma dēļ nevar pilnībā izpildīt kādu šo noteikumu prasību attiecībā uz uguņu un zīmju skaitu, izvietojumu, redzamības attālumu vai sektoru, kā arī skaņu signālu ierīču izvietojumu un raksturlielumiem, tad tādām kuģim jāizpilda citas prasības attiecībā uz uguņu vai

zīmju skaitu, to izvietojumu, redzamības attālumu vai sektoru, kā arī skaņu signālu ierīču izvietojumu un raksturlielumiem, kas pēc šīs valdības noteiktā ir iespējami tuvi šiem Noteikumiem attiecībā uz šādu kuģi.

2.noteikums

Atbildība

(a) Nekas šajos Noteikumos neatbrīvo ne kuģi, ne tā īpašnieku, ne kapteini, ne apkalpi no atbildības par sekām, kas rodas, neizpildot šos Noteikumus vai neievērojot jebkuru piesardzību, kuras ievērošanu prasa parastā jūras prakse vai konkrētā gadījuma īpašie apstākļi.

(b) Skaidrojot un piemērojot šos Noteikumus, jāpievērš nepieciešamā uzmanība visa veida kuģošanas briesmām un sadursmju iespējamības draudiem un visiem īpašajiem apstākļiem, ieskaitot iesaistīto kuģu ierobežojumus, kas var radīt nepieciešamību atkāpties no šiem Noteikumiem, lai izvairītos no tiešām briesmām.

3.noteikums

Vispārējās definīcijas

Šo Noteikumu mērķim, izņemot, ja pēc konteksta ir nepieciešams cits skaidrojums:

(a) Vārds *kuģis* nozīmē visa veida peldošos līdzekļus, ieskaitot kuģus ar dinamisko cēlējspēku, ekranoplānus un hidroplānus, kas tiek izmantoti vai varētu tikt izmantoti kā pārvietošanās līdzeklis pa ūdeni.

(b) Termins *kuģis ar mehānisku dzinēju* nozīmē jebkuru kuģi, kas tiek virzīts mehāniskās ierīces darbības rezultātā.

(c) Termins *buru kuģis* nozīmē jebkuru kuģi ar paceltām burām, ieskaitot apgādātus ar mehānisko iekārtu, ar nosacījumu, ka tā netiek izmantota.

(d) Termins *kuģis, kas nodarbināts zvejā* nozīmē jebkuru kuģi, kas zvejo ar tīkliem, vairākstāvu āķu jedām, traļiem vai citiem zvejas rīkiem, kas ierobežo tā manevrēšanas spējas, bet neattiecas uz kuģi, kas zvejo ar velkamām āķu jedām vai citiem zvejas rīkiem, kas neierobežo kuģa manevrēšanas spējas.

(e) Vārds *hidroplāns* nozīmē jebkuru lidaparātu, kas spēj manevrēt uz ūdens.

(f) Termins *kuģis, kas zaudējis vadības spēju* nozīmē kuģi, kas kaut kādu ārkārtēju apstākļu dēļ nav spējīgs manevrēt tā, kā to prasa šie Noteikumi, un tādēļ nevar dot ceļu citam kuģim.

(g) Termins *kuģis ar ierobežotu manevrēšanas spēju* nozīmē kuģi, kas izpildāmā darba rakstura dēļ nevar manevrēt tā, kā prasa šie Noteikumi un tādēļ nevar dot ceļu citam kuģim. Terminā *kuģis ar ierobežotu manevrēšanas spēju* iekļauj (bet neierobežojas) šādus kuģus:

(i) kuģi, kas uzstāda, apkalpo vai izceļ navigācijas zīmes, ieliek, apskata vai izceļ zemūdens kabeli vai cauruļvadu;

(ii) kuģi, kas veic bagarēšanas, okeānogrāfiskos, hidrogrāfiskos vai zemūdens darbus;

(iii) kuģi, kas gaitā veic cilvēku, pārtikas, kravas papildināšanu vai nodošanu citam kuģim;

(iv) kuģi, kas nodarbināts lidaparātu pacelšanās vai nolaišanās nodrošināšanā;

(v) kuģi, kas nodarbināts mīnu neitralizēšanas darbos;

(vi) kuģi, kas veic tādu vilkšanas operāciju, kas ievērojami ierobežo vilcēja un velkamā kuģa iespēju novirzīties no sava kursa.

(h) Termins *kuģis, kura manevrēšanu ierobežo tā ieigrime* nozīmē kuģi ar mehānisko dzinēju, kuram tā ieigrimes un pieejamā kuģojamā ceļa dziļuma un platuma dēļ būtiski ierobežota iespēja novirzīties no kursa, kādu tas ietur.

(i) Termins *gaitā* nozīmē, ka kuģis nav noenkurojies, nav pietauvots krastam un neatrodas uz sēkļa.

(j) Vārdi kuģa *garums* un *platums* nozīmē tā vislielāko garumu un platumu.

(k) Kuģi skaitās savstarpēji redzami tikai tad, kad katru no tiem var vizuāli novērot no otra.

(l) Termins *ierobežota redzamība* apzīmē jebkurus apstākļus, kuros redzamība ir ierobežota dūmakas, miglas, sniega, stipra lietus, smilšu vētras vai kāda cita līdzīga iemesla dēļ.

(m) Termins *ekranoplāns* apzīmē multimodālu kuģi, kas tā galvenajā darbības režīmā lido tuvu virsmai, izmantojot virsmas efekta iedarbību.

B DAĻA - KUĢOŠANAS UN MANEVRĒŠANAS NOTEIKUMI

I NODAĻA - Kuģa vadīšana jebkuros redzamības apstākļos

4.noteikums Pielietošana

Šīs nodaļas Noteikumi pielietojami jebkādos redzamības apstākļos.

5.noteikums

Novērošana

Katram kuģim pastāvīgi jāveic pienācīga vizuālā un audio novērošana, kā arī novērošana, izmantojot visus esošos līdzekļus atbilstoši esošajiem apstākļiem un nosacījumiem, tā, lai pilnībā varētu novērtēt situāciju un sadursmes draudus.

6.noteikums

Drošs ātrums

Katram kuģim vienmēr ir jāiet ar drošu ātrumu tā, lai tas varētu veikt pienācīgus un efektīgus pasākumus sadursmju novēršanai un to varētu apturēt attālumā, kāds ir piemērots esošajos apstākļos un nosacījumos.

Izvēloties drošu ātrumu, starp vērā ņemamiem faktoriem ir jābūt sekojošiem:

(a) Visiem kuģiem:

(i) redzamības apstākļi;

(ii) satiksmes blīvums, ieskaitot zvejas kuģu vai jebkuru citu kuģu koncentrāciju;

(iii) kuģa manevrēšanas spēja un it īpaši attālums, kas nepieciešams pilnīgai kuģa apstādināšanai, kā arī kuģa pagriešanas spēja dominējošos apstākļos;

(iv) apgaismojuma fons naktī no krasta ugunīm un arī no paša kuģa uguņu gaismas izkliedes;

(v) vēja, jūras un straumes stāvoklis un navigācijas ziņā bīstamu vietu tuvums;

(vi) attiecība starp iegrimi un pieejamajiem dziļumiem.

(b) Papildus, kuģiem, kas izmanto radiolokatorus:

(i) radiolokācijas iekārtas raksturlielumi, efektivitāte un ierobežojumi;

(ii) jebkuri ierobežojumi, ko nosaka izmantojamās radiolokācijas iekārtas darbības skala;

(iii) jūras stāvokļa, meteoroloģisko faktoru, kā arī citu traucējumu avotu iespaids uz radiolokācijas iekārtas darbību;

(iv) iespējamība, ka radiolokators var neatklāt pietiekamā attālumā mazus kuģus, ledus gabalus vai citus peldošus objektus;

(v) radiolokatora atklāto kuģu skaits, vieta un pārvietošanās;

(vi) iespējami precīzāks redzamības novērtējums, kāds var būt iespējams, kad attālumu līdz kuģiem vai citiem tuvumā esošiem objektiem nosaka ar radiolokatoru.

7.noteikums

Sadursmes draudi

(a) Katram kuģim, lai noteiktu, vai ir sadursmes draudi, jāizmanto visi iespējamie līdzekļi atbilstoši esošajiem apstākļiem un nosacījumiem. Ja rodas šaubas par sadursmes draudu esamību, tad jāuzskata, ka tādi pastāv.

(b) Radiolokācijas iekārta, ja tā uzstādīta un darbojas, pareizi jālieto, ieskaitot novērošanu uz tālās novērošanas skalas, ar mērķi saņemt savlaicīgu brīdinājumu par sadursmes draudiem, kā arī novēroto objektu radiolokācijas kursa nolikšanu vai līdzvērtīgu sistemātisku to novērošanu.

(c) Pieņemumus nedrīkst izdarīt, balstoties uz nepilnīgu informāciju, it īpaši uz nepilnīgu radiolokatora informāciju.

(d) Nosakot, vai pastāv sadursmes draudi, vērā ņemamajos apsvērumos jāiekļauj sekojošais:

(i) šādi draudi jāuzskata par esošiem, ja ievērojami neizmainās tā kuģa, kas tuvojas, kompasa peilējums;

(ii) šādi draudi dažreiz var pastāvēt pat pie ievērojamām peilējuma izmaiņām, īpaši gadījumos, kad tuvojas ļoti liels kuģis vai velkonis vai arī tuvojas kuģis nelielā attālumā.

8.noteikums

Rīcība sadursmju novēršanai

(a) Jebkurai darbībai, ko uzsāk ar nolūku novērst sadursmi, jāatbilst šīs daļas Noteikumiem, ja to atļauj apstākļi, un tai jābūt noteiktai, savlaicīgai un jāatbilst labai jūras praksei.

(b) Jebkurām kursa un/vai ātruma izmaiņām, kas tiek veiktas, lai novērstu sadursmi, ja to atļauj apstākļi, jābūt pietiekami lielām, lai tās būtu viegli pamanāmas no otra kuģa, kas to novēro vizuāli vai ar radiolokatora palīdzību; jāizvairās no vienas otrai sekojošām nelielām kursa un/vai ātruma izmaiņām.

(c) Ja ir pietiekama ūdens platība, tad kursa izmaiņa vien var būt visefektīvākā rīcība, lai novērstu pārmērīgu tuvošanos, ar noteikumu, ka tā izdarīta savlaicīgi, ir ievērojama un nenoved pie citas pārliekas satuvināšanās.

(d) Rīcībai, kas tiek veikta, lai izvairītos no sadursmes ar citu kuģi, jānodrošina kuģu paiešana garām drošā attālumā. Šīs rīcības efektivitāte rūpīgi jākontrolē tik ilgi, kamēr šis kuģis nebūs pilnīgi pagājis garām un atstāts aizmugurē.

(e) Ja nepieciešams izvairīties no sadursmes vai iegūt vairāk laika situācijas novērtēšanai, kuģim jāsamazina ātrums vai jāapstājas, apturot savus dzinējus vai dodot atpakaļgaitu.

(f) (i) Kuģis, kurš atbilstoši kādam no šiem Noteikumiem nedrīkst traucēt citu kuģu kustību vai drošu garāmiešanu, kad to prasa apstākļi, sāk savlaicīgi rīkoties, lai atstātu pietiekošu ūdens platību cita kuģa drošai garāmiešanai.

(ii) Kuģis, kurš nedrīkst apgrūtināt citu kuģu kustību vai drošu garāmiešanu, netiek atbrīvots no šī pienākuma, ja tas pietuvojas citam kuģim tā, ka rodas sadursmes draudi, tam pilnībā jāņem vērā rīcība, kāda tā var tikt prasīta atbilstoši šīs daļas Noteikumiem.

(iii) Kad divi kuģi tuvojas viens otram tā, ka rodas sadursmes draudi, kuģim, kura kustību nedrīkst apgrūtināt, pilnībā jāievēro šīs daļas Noteikumi.

9.noteikums

Kuģošana šauros ūdensceļos

(a) Kuģim, kas ietur kursu pa šauru kanālu vai kuģa ceļu, jāturas kanāla vai kuģu ceļa ārējās robežas tuvumā, kas no kuģa labā borta atrodas tik tuvu, cik vien tas ir droši un praktiski iespējams.

(b) Kuģis, kura garums mazāks par 20 m, vai buru kuģis, nedrīkst traucēt tāda kuģa kustību, kas var droši kuģot tikai pa šauru kanālu vai kuģu ceļu.

(c) Kuģis, kas nodarbināts zvejā, nedrīkst traucēt jebkura cita kuģa kustību pa šauru kanālu vai kuģu ceļu.

(d) Kuģis nedrīkst šķērsot šauru kanālu vai kuģu ceļu, ja tāda šķērsošana traucē tāda kuģa kustību, kas droši var kuģot tikai pa tādu kanālu vai kuģu ceļu. Šis pēdējais kuģis var izmantot skaņu signālu, kas paredzēts 34. (d) noteikumā, ja tam ir šaubas par šķērsojošā kuģa nodomu.

(e) (i) Ja apdzīšana šaurā kanālā vai kuģu ceļā iespējama tikai tad, ja apdzenamais kuģis ar savu rīcību pieļauj drošu apdzīšanu, tad kuģim, kas gatavojas apdzīt, jāpaziņo par savu nodomu, dodot atbilstošu skaņu signālu, kā tas noteikts 34. (c)(i) noteikumā. Ja apdzenamais kuģis piekrīt apdzīšanai, tad tam jānodod atbilstošs signāls, kas noteikts 34. (c)(ii) noteikumā, un jāveic pasākumi, kas atļauj drošu apdzīšanu. Ja apdzenamais

kuģis šaubās par apdzīšanas drošību, tad tas var dot 34. (d) noteikumā noteiktos skaņu signālus.

(ii) Šis noteikums neatbrīvo apdzēnošo kuģi no 13. noteikuma prasību izpildes.

(f) Kuģim, kas tuvojas līkumam vai šauram kanālam, vai kuģu ceļam, vai tādām posmam, kur citi kuģi var nebūt redzami šķēršļu dēļ, jāiet īpaši uzmanīgi un piesardzīgi un jādod 34. (e) noteikumā noteiktais atbilstošais skaņas signāls.

(g) Jebkuram kuģim, ja attiecīgie apstākļi to atļauj, jāizvairās no noenkurošanās šaurā kanālā.

10.noteikums

Satiksmes sadales sistēmas

(a) Šis noteikums attiecas uz Organizācijas pieņemtajām satiksmes sadales sistēmām un neatbrīvo nevienu kuģi no tā pienākumiem, kurus nosaka jebkuri citi noteikumi.

(b) Kuģim, kas izmanto satiksmes sadales sistēmas:

(i) jāpārvietojas atbilstošajā satiksmes joslā satiksmes plūsmas galvenajā virzienā;

(ii) praktisko iespēju robežās jāturas sāņus no satiksmes sadales līnijas vai satiksmes sadales joslās;

(iii) normālos apstākļos jāieiet un jāiziet no satiksmes sadales joslas tās galējos posmos, bet, ja kuģis atstāj satiksmes joslu vai ieiet tajā no malas, tam jāizdara šis manevrs iespējami šaurākā leņķī attiecībā pret satiksmes plūsmas galveno virzienu.

(c) Kuģim, cik tas praktiski iespējams, jāizvairās no satiksmes joslu šķērsošanas, bet, ja tas spiests to darīt, tad iespēju robežās tas jādara taisnā leņķī pret satiksmes plūsmas vispārpieņemto virzienu.

(d) (i) Kuģis nedrīkst izmantot piekrastes kuģošanas zonu, ja tas var droši izmantot atbilstošo satiksmes joslu blakus esošajā satiksmes sadales sistēmā, taču kuģi, kuru garums mazāks par 20 m, buru kuģi un kuģi, kas nodarbināti zvejā, drīkst izmantot piekrastes kuģošanas zonu.

(ii) Neatkarīgi no tā, kas noteikts (d)(i) apakšpunktā, kuģis drīkst izmantot piekrastes kuģošanas zonu, kad tas iet uz ostu, pie jūras iekārtas vai būves, uz loču staciju vai kādu citu vietu, kas atrodas piekrastes satiksmes zonā, vai lai izvairītos no tiešām briesmām.

(e) Kuģis, kas nešķērso satiksmes sadales sistēmu, neieiet tajā vai neiziet no tās, normālos apstākļos nedrīkst ieiet satiksmes sadales zonā vai šķērsot sadales līniju, izņemot:

- (i) ārkārtējas nepieciešamības gadījumos, lai izvairītos no tiešām briesmām;
- (ii) gadījumos, kas saistīti ar zivju zveju satiksmes sadales zonā.
- (f) Kuģim, kas pārvietojas satiksmes sadales sistēmas galējo posmu tuvumā, jāievēro īpaša piesardzība.
- (g) Kuģim, cik tas praktiski iespējams, jāizvairās no enkurošanās satiksmes sadales sistēmas robežās vai tās galējo posmu tuvumā.
- (h) Kuģim, kas neizmanto satiksmes sadales sistēmu, jāturas no tās pietiekoši lielā attālumā.
- (i) Kuģis, kas nodarbojas ar zivju zveju, nedrīkst traucēt jebkura cita kuģa kustību, kas kuģo pa satiksmes joslu.
- (j) Kuģis, kura garums mazāks par 20 m, vai buru kuģis nedrīkst traucēt kuģa ar mehānisku dzinēju kustību, kas kuģo pa kustības joslu.
- (k) Kuģis ar ierobežotu manevrēšanas spēju, kad tas iesaistīts kuģošanas drošības uzturēšanas darbos satiksmes sadales sistēmā, tiek atbrīvots no šī noteikuma izpildīšanas tādā pakāpē, kādā tas nepieciešams šī darba veikšanai.
- (l) Kuģis ar ierobežotu manevrēšanas spēju, kad tas aizņemts zemūdens kabeļa ieguldīšanas, apskates vai pacelšanas darbā satiksmes sadales sistēmas robežās, tiek atbrīvots no šī Noteikuma izpildīšanas tādā mērā, kādā tas nepieciešams šī darba veikšanai.

II NODAĻA - Savstarpēji redzamu kuģu vadīšana

11.noteikums Pielietošana

Šīs nodaļas noteikumi attiecas uz kuģiem, kas ir savstarpēji redzami.

12.noteikums Buru kuģi

- (a) Kad divi buru kuģi tuvojas viens otram tā, ka rodas sadursmes draudi, tad vienam no tiem jādod ceļš otram sekojošā veidā:

(i) kad kuģi iet ar dažādām halzēm, tad kuģim, kas iet ar kreiso halzi, jādod ceļš otram kuģim;

(ii) ja abi kuģi iet ar vienu un to pašu halzi, tad kuģis, kas atrodas vēja pusē, dod ceļu kuģim, kas atrodas aizvēja pusē;

(iii) ja kuģis, kas iet ar kreiso halzi, redz vēja pusē otru kuģi un nevar precīzi noteikt, vai tas iet ar kreiso vai labo halzi, tad tam jādod ceļš šim otram kuģim.

(b) Šī noteikuma mērķim par vēja pusi uzskata pusi, kas ir pretēja tai, kurā atrodas grotbura, bet kuģim ar taisnām burām - pusi, pretēju tai, kurā atrodas vislielākā slīpā bura.

13.noteikums

Apdzīšana

(a) Neatkarīgi no B daļas I un II nodaļas noteikumiem, katram kuģim, kas apdzen jebkuru citu, jāturas sāņus no apdzenamā kuģa ceļa.

(b) Par apdzenošu kuģi jāuzskata katrs kuģis, kas tuvojas citam kuģim no virziena vairāk nekā $22,5^\circ$ aiz tā dvarsa, t.i., ja apdzenošais kuģis attiecībā pret apdzenamo atrodas tādā stāvoklī, ka naktī apdzenošais kuģis var redzēt tikai apdzenamā kuģa pakaļgala uguni un nevar redzēt nevienu no tā bortu ugunīm.

(c) Ja rodas šaubas, vai kuģis ir apdzenošais, tad jāuzskata, ka tas ir tieši tā, un atbilstoši jārīkojas.

(d) Nekādas pēc tam sekojošas divu kuģu atrašanās vietu izmaiņas nevar būt par iemeslu uzskatam, ka apdzenošais kuģis pēc šo Noteikumu būtības ir kuģis, kas gatavojas šķērsot kursu, vai atbrīvot apdzenošo kuģi no pienākuma turēties sāņus no apdzenamā kuģa tik ilgi, kamēr tas nav pilnīgi apdzīts un atstāts aizmugurē.

14.noteikums

Situācija, kad divi kuģi virzās tieši viens otram pretī

(a) Kad divi kuģi ar mehāniskiem dzinējiem, ejot ar pretējiem vai gandrīz pretējiem kursiem, tuvojas tā, ka rodas sadursmes draudi, tiem abiem jāizmaina savs kurss pa labi tā, lai kuģi viens otram paietu garām ar kreisajiem bortiem.

(b) Tāda situācija jāuzskata par esošu, ja kuģis redz otru kuģi taisni priekšā vai gandrīz priekšā, pie tam naktī tas var redzēt otra kuģa topugunis uz vienas vertikāles vai gandrīz uz vienas vertikāles un/vai abas borta ugunis, bet dienā novēro tā atbilstošu rakursu.

(c) Ja rodas šaubas, vai tāda situācija pastāv, tad jāuzskata, ka tā pastāv, un atbilstoši jārīkojas.

15.noteikums

Kuģu kursu krustošanās situācija

Kad divi kuģi ar mehāniskiem dzinējiem iet pa kursiem, kas krustojas tā, ka rodas sadursmes draudi, tad kuģim, no kura pa labi atrodas otrs kuģis, jādod ceļš šim kuģim, turklāt, ja apstākļi atļauj, tam jāizvairās šķērsot otra kuģa kursu gar tā priekšgalu.

16.noteikums

Kuģa, kas dod ceļu, rīcība

Katram kuģim, kuram, vadoties no šiem Noteikumiem, jādod ceļš citam kuģim, iespēju robežās jāuzsāk savlaicīga un vērā ņemama rīcība, lai kuģi varētu brīvi pāriet garām viens otram.

17.noteikums

Kuģa, kuram dod ceļu, rīcība

(a) (i) Kad viens no diviem kuģiem dod ceļu otram, tad otram kuģim jā saglabā savs kurss un ātrums.

(ii) Tomēr, tiklīdz šim otram kuģim kļūst acīmredzams, ka kuģis, kura pienākums ir dot ceļu, nerīkojas tā, kā to prasa šie Noteikumi, lai izvairītos no sadursmes, tas var izdarīt savu manevru viens pats.

(b) Ja kaut kāda iemesla dēļ kuģis, kuram tiek prasīts saglabāt savu kursu un ātrumu, pamana, ka tas atrodas tik tuvu otram kuģim, ka no sadursmes nevar izvairīties tikai ar tā kuģa rīcību, kas dod ceļu, tam pašam jā rīkojas tā, lai vislabāk palīdzētu novērst sadursmi.

(c) Kuģis ar mehānisku dzinēju, kas kursu krustošanās situācijā, saskaņā ar šī noteikuma (a) (ii) apakšpunktu, uzsāk rīkoties, lai izvairītos no sadursmes ar otru kuģi ar mehānisku dzinēju, ja apstākļi to atļauj, nemaina kursu pa kreisi, ja otrs kuģis atrodas pa kreisi no tā.

(d) Šis noteikums neatbrīvo kuģi, kura pienākums ir dot ceļu, no šī pienākuma izpildīšanas.

18.noteikums

Kuģu savstarpējie pienākumi

Izņemot gadījumus, kad 9., 10. un 13.noteikums prasa citu rīcību:

(a) Kuģim ar mehānisku dzinēju gaitā jādod ceļš:

- (i) kuģim, kas zaudējis vadības spējas;
- (ii) kuģim ar ierobežotu manevrēšanas spēju;
- (iii) kuģim, kas nodarbināts zvejā;
- (iv) buru kuģim.

(b) Buru kuģim gaitā jādod ceļš:

- (i) kuģim, kas zaudējis vadības spējas;
- (ii) kuģim ar ierobežotu manevrēšanas spēju;
- (iii) kuģim, kas nodarbināts zvejā.

(c) Zvejā nodarbinātam kuģim gaitā, cik tas iespējams, jādod ceļš:

- (i) kuģim, kas zaudējis vadības spējas;
- (ii) kuģim ar ierobežotu manevrēšanas spēju.

(d) (i) Jebkurš kuģis, izņemot kuģi, kas zaudējis vadības spējas, un kuģi ar ierobežotu manevrēšanas spēju, ja apstākļi atļauj, nedrīkst traucēt tāda kuģa drošu kuģošanu, kura manevrēšanu ierobežo tā iegrime un kurš izlīcis signālus, ko nosaka 28. noteikums.

(ii) Kuģim, kura manevrēšanu ierobežo tā iegrime, jāpārvietojas īpaši piesardzīgi, pilnīgi ņemot vērā savu īpašo stāvokli.

(e) Hidroplānam, atrodoties uz ūdens, vispārējā gadījumā jāturas sāņus no visiem kuģiem un tam jāizvairās traucēt to kuģošanu. Tomēr gadījumos, kad pastāv sadursmes draudi, tam jāizpilda šīs daļas noteikumi.

(f) (i) Ekranoplānam, paceļoties, nolaižoties un lidojot virsmas tuvumā, jāturas sāņus no visiem kuģiem, un tas nedrīkst traucēt to kuģošanu;

(ii) Ekranoplānam, operējot uz ūdens virsmas, jāpilda šīs daļas noteikumi kā kuģim ar mehānisko dzinēju.

II NODAĻA - Kuģu vadīšana ierobežotas redzamības apstākļos

19.noteikums

Kuģu vadīšana ierobežotas redzamības apstākļos

- (a) Šis noteikums attiecas uz kuģiem, kas neatrodas cits cita redzamības robežās, kuģojot ierobežotas redzamības rajonos vai šādu rajonu tuvumā.
- (b) Katram kuģim jākuģo ar drošu ātrumu, ko nosaka atbilstoši esošajiem apstākļiem un ierobežotai redzamībai. Kuģiem ar mehānisku dzinēju jātur savas mašīnas gatavībā izdarīt tūlītēju manevru.
- (c) Izpildot šīs daļas I nodaļas noteikumus, katram kuģim pienācīgi jāpielāgo sava rīcība dominējošiem apstākļiem un ierobežotai redzamībai.
- (d) Kuģim, kas pamanījis otra kuģa klātbūtni tikai ar radiolokatora palīdzību, jānosaka, vai nerodas pārlietas satuvināšanās situācija un/vai nepastāv sadursmes draudi. Ja tas tā ir, tad tam savlaicīgi jārīkojas, lai izvairītos no sadursmes, turklāt, ja kuģim šai nolūkā jāmaina kurss, tad iespēju robežās tam jāizvairās no:
- (i) kursa izmaiņas pa kreisi, ja otrs kuģis atrodas priekšā dvarsam un tas netiek apdzīts;
- (ii) kursa izmaiņas uz tāda kuģa pusi, kas atrodas dvarsā vai aiz dvarsā.
- (e) Izņemot gadījumus, kad ir noskaidrots, ka sadursme nedraud, katram kuģim, kas izdzird nepārprotami priekšā savam dvarsam otra kuģa miglas signālu vai kurš nevar novērst bīstamu satuvināšanos ar otru kuģi, kas atrodas priekšā dvarsam, jāsamazina gaita līdz minimālai, kas ir pietiekama, lai noturētu kuģi kursā. Ja tas nepieciešams, kuģim jāaptur kustība un jebkurā gadījumā jāvirzās ārkārtīgi piesardzīgi līdz pat brīdim, kad sadursmes draudi vairs nepastāv.

C DAĻA - UGUNIS UN ZĪMES

20.noteikums

Pielietošana

- (a) Šīs nodaļas noteikumi jāievēro jebkādos laika apstākļos.
- (b) Noteikumi, kas attiecas uz ugunīm, jāievēro no saules rieta līdz saules lēktam un šai laikā nedrīkst izlikt citas ugunis, izņemot tādas ugunis, kuras kļūdas dēļ nevar tikt pieņemtas par kādu no ugunīm, ko paredz šie Noteikumi, vai pasliktināt to redzamību un atšķirīgās īpašības, vai arī būt par traucēkli pienācīgai novērošanai.

(c) Ugunis, ko paredz šie Noteikumi, ja tādas uz kuģa atrodas, arī jāizliek no saules lēkta līdz saules rietam ierobežotas redzamības apstākļos un var tikt izliktas jebkuros citos apstākļos, kad to uzskata par nepieciešamu.

(d) Noteikumi, kas attiecas uz zīmēm, jāievēro dienā.

(e) Ugunīm un zīmēm, ko paredz šie Noteikumi, jāatbilst šo Noteikumu I pielikuma prasībām.

21.noteikums

Definīcijas

(a) *Topuguns* ir balta uguns, kas izvietota kuģa garenvirziena simetrijas plaknē, apgaismo ar nepārtrauktu gaismu 225° lielu horizonta loku un ir novietota tā, lai gaisma kristu taisni uz kuģa priekšgalu līdz $22,5^\circ$ aiz katra borta dvarsa.

(b) *Bortu ugunis* ir zaļa uguns labajā un sarkana kreisajā bortā, katra no šīm ugunīm apgaismo ar nepārtrauktu gaismu $112,5^\circ$ lielu horizonta loku un ir novietota tā, lai gaisma kristu virzienā taisni uz kuģa priekšgalu līdz $22,5^\circ$ aiz atbilstošā borta dvarsa. Uz kuģa, kura garums mazāks par 20 m, bortu ugunis var būt apvienotas vienā laternā, kas novietota kuģa garenvirziena simetrijas plaknē.

(c) *Pakaļgala uguns* ir balta uguns, kas praktisko iespēju robežās novietota tuvāk kuģa pakaļgalam, apgaismo ar nepārtrauktu gaismu 135° lielu horizonta loku un novietota tā, lai gaisma kristu virzienā taisni uz kuģa pakaļgalu līdz $67,5^\circ$ uz katra borta pusi.

(d) *Vilkšanas uguns* ir dzeltena uguns ar tādām pašām raksturīgām īpašībām kā pakaļgala ugunij, kas aprakstītas šī noteikuma (c) punktā.

(e) *Riņķuguns* ir uguns, kas ar nepārtrauktu gaismu apgaismo 360° lielu horizonta loku.

(f) *Zibšņu uguns* ir uguns, kas uzzibsnī ar regulāriem intervāliem 120 vai vairāk reižu minūtē.

22.noteikums

Uguņu redzamība

Šajos Noteikumos norādīto uguņu intensitātei jābūt tādai, kāda aprakstīta šo Noteikumu I pielikuma 8.nodaļā, un tām jābūt redzamām no šādiem minimāliem attālumiem:

(a) Uz kuģiem, kas ir 50 m gari un garāki:

- topuguns - 6 jūdzes;
- bortu uguns - 3 jūdzes;
- pakaļgala uguns - 3 jūdzes;
- vilkšanas uguns - 3 jūdzes;
- baltā, sarkanā, zaļā vai dzeltenā riņķuguns - 3 jūdzes.

(b) Uz kuģiem, kas ir 12 m gari un garāki, bet īsāki par 50 m:

- topuguns - 5 jūdzes, bet, ja kuģa garums mazāks par 20 m, - 3 jūdzes;
- bortu uguns - 2 jūdzes;
- pakaļgala uguns - 2 jūdzes;
- vilkšanas uguns - 2 jūdzes;
- baltā, sarkanā, zaļā vai dzeltenā riņķuguns - 2 jūdzes.

(c) Uz kuģiem, kas īsāki par 12 m:

- topuguns - 2 jūdzes;
- bortu uguns - 1 jūdze;
- pakaļgala uguns - 2 jūdzes;
- vilkšanas uguns - 2 jūdzes;
- baltā, sarkanā, zaļā vai dzeltenā riņķuguns - 2 jūdzes.

(d) Uz grūti saredzamiem, daļēji iegremdētiem velkamajiem kuģiem vai velkamajiem objektiem:

- balta riņķuguns - 3 jūdzes.

23.noteikums

Kuģi ar mehānisko dzinēju gaitā

(a) Kuģiem ar mehānisku dzinēju gaitā jāizliek:

- (i) topuguns kuģa priekšgalā;

(ii) otra topuguns aizmugurē un augstāk par pirmo topuguni, taču kuģim, kura garums mazāks par 50 m, šī uguns nav obligāta, bet tas var to izlikt;

(iii) bortu uguns;

(iv) pakaļgala uguns.

(b) Kuģiem uz gaisa spilvena, kas gaitas režīmā atrodas neiegremdētā stāvoklī, papildus ugunīm, ko paredz šī noteikuma (a) punkts, jāizliek dzeltena zibšņu riņķuguns.

(c) Ekranoplāniem, papildus šo noteikumu (a) punktā noteiktiem ugunīm, jāizliek lielas intensitātes sarkana zibšņu riņķuguns tikai tad, kad tie paceļas, nolaižas vai lido tuvu virsmai.

(d) (i) Kuģim ar mehānisku dzinēju, kura garums mazāks par 12 m, var šī noteikuma (a) punktā noteikto ugunu vietā izlikt baltu riņķuguni un bortu uguns;

(ii) kuģim ar mehānisku dzinēju, kura garums mazāks par 7 m un maksimālais ātrums nepārsniedz 7 mezglus, var šī noteikumu (a) punktā noteikto ugunu vietā izlikt baltu riņķuguni un tam, ja tas praktiski iespējams, jāizliek arī bortu uguns;

(iii) uz kuģa ar mehānisku dzinēju, kura garums mazāks par 12 m, topuguns vai baltā riņķuguns drīkst būt nobīdīta attiecībā pret kuģa garenvirziena simetrijas plakni, ja tā uzstādīšana garenvirziena simetrijas plaknē praktiski nav iespējama; šajā gadījumā bortu ugunīm ir jābūt apvienotām vienā laternā, kas uzstādīta kuģa garenvirziena simetrijas plaknē vai, cik vien tas praktiski iespējams, tuvu garenvirziena simetrijas plaknei, kurā uzstādīta topuguns vai baltā riņķuguns.

24.noteikums

Vilkšana un stumšana

(a) Kuģim ar mehānisku dzinēju, kas nodarbināts vilkšanā, jāizliek:

(i) 23.noteikuma (a) (i) punktā norādītās uguns vietā divas vertikālā līnijā izvietotas topugunis. Ja tauvas garums, mērot no velkošā kuģa pakaļgala līdz velkamā kuģa pakaļgalam, pārsniedz 200 m, vertikālā līnijā jāizliek 3 šādas uguns;

(ii) bortu uguns;

(iii) pakaļgala uguns;

(iv) vilkšanas uguns, kas novietota vertikālā līnijā virs pakaļgala uguns;

(v) rombveida zīme vislabāk redzamā vietā, ja tauvas garums pārsniedz 200 metrus.

(b) Ja stumjošais kuģis un kuģis kuru stumj uz priekšu, nekustīgi savienoti vienā veselā, tie jāuzskata par kuģi ar mehānisku dzinēju un jāizliek 23. noteikumā norādītās ugunis.

(c) Kuģim ar mehānisku dzinēju, kas stumj pa priekšu vai velk otru kuģi pēc metodes "pie borta", ja tas nav uzskatāms par daļu no nekustīgi savienotiem kuģiem, jāizliek šādas ugunis:

(i) 23. (a) (i) vai (a) (ii) noteikumā norādītās uguns vietā divas vertikālā līnijā izvietotas topugunis;

(ii) borta ugunis;

(iii) pakaļgala uguns.

(d) Kuģiem ar mehānisku dzinēju, kuriem piemērojams šī noteikuma (a) vai (c) punkts, jāievēro arī 23. (a) (ii) noteikums.

(e) Velkamajam kuģim vai objektam papildus šī noteikuma (g) punktā norādītajām ugunīm jāizliek:

(i) bortu ugunis;

(ii) pakaļgala uguns;

(iii) rombveida zīme vislabāk redzamā vietā, ja tauvas un velkamo kuģu garums pārsniedz 200 metrus.

(f) Jebkurš daudzums kuģu, kuri tiek vilkti pēc metodes "pie borta", vai stumjamu kuģu grupa jāapgaismo kā viens kuģis:

(i) kuģim, ko stumj pa priekšu, ja tas nav daļa no nekustīgi savienotiem kuģiem, priekšējā daļā jāizliek bortu ugunis;

(ii) kuģim, kuru velk pēc metodes "pie borta", jāizliek pakaļgala uguns un priekšējā daļā - bortu ugunis.

(g) Grūti saredzamiem, daļēji iegremdētiem velkamajiem kuģiem vai velkamajam objektam, vai tādu velkamo kuģu vai velkamo objektu kombinācijai ir jāizliek:

(i) ja to platums mazāks par 25 m - viena balta riņķuguns kuģa priekšgalā vai tā tuvumā un tāda pati uguns pakaļgalā vai tā tuvumā, izņemot "drakonus", kuri drīkst neizlikt uguni priekšgalā vai tā tuvumā;

(ii) ja to platums ir 25 m un vairāk - divas papildus baltas riņķugunis uz sānu galiem vai to tuvumā;

(iii) ja to garums lielāks par 100 m - papildus baltas riņķugunis starp ugunīm, ko nosaka apakšpunkti (i) un (ii), tā, lai attālums starp ugunīm nebūtu lielāks par 100 m;

(iv) rombveida zīme pēdējā velkamā objekta pakaļgalā vai tā tuvumā un, ja velkamās tauvas garums pārsniedz 200 m - papildus rombveida zīme, kas uzstādīta vislabāk redzamā vietā tik tālu uz priekšgalu, cik tas praktiski iespējams.

(h) Ja kaut kāda būtiska iemesla dēļ velkamais kuģis vai velkamais objekts nevar izlikt šī noteikuma (e) un (g) punktos noteiktās ugunis un zīmes, ir jādara viss iespējamais, lai apgaismotu velkamo kuģi vai velkamo objektu vai vismaz norādītu par tāda kuģa vai objekta esamību.

(i) Ja kaut kāda būtiska iemesla dēļ kuģis, kurš parasti nenodarbojas ar vilkšanas operācijām, nevar izlikt šī noteikuma (a) vai (c) punktā noteiktās ugunis, tad, ja tas velk avarējošu kuģi, kuram nepieciešama palīdzība, tam nav jāizliet šīs ugunis. Ir jāveic visi iespējamie pasākumi, lai parādītu saites veidu starp velkošo un velkamo kuģiem, kā tas noteikts 36. noteikumā, it īpaši apgaismojot velkamo trosi.

25.noteikums

Buru kuģi gaitā un kuģi, kas pārvietojas ar airu palīdzību

(a) Buru kuģim gaitā jāizliet:

(i) bortu ugunis;

(ii) pakaļgala uguns.

(b) Ja buru kuģa garums mazāks par 20 m, ugunis, kas norādītas šī noteikuma (a) punktā, var tikt apvienotas vienā laternā, kas izliekama masta augšgalā vai tā tuvumā vislabāk redzamā vietā.

(c) Buru kuģis gaitā var papildus šī noteikuma (a) punktā norādītām ugunīm izlikt divas vertikālā līnijā izvietotas riņķ-ugunis, masta augšgalā vai tā tuvumā, vislabāk redzamā vietā, no kurām augšējai jābūt sarkanai, bet apakšējai - zaļai, taču šīs ugunis nedrīkst būt novietotas kopā ar kombinēto laternu, kas atļauta atbilstoši šī noteikuma (b) punktam.

(d) (i) Buru kuģim, kura garums mazāks par 7 m, ja tas praktiski iespējams, jāizliet ugunis, ko paredz šī noteikuma (a) vai (b) punkts; ja kuģis tās neizliet, tam jāpasagatavo elektriskais lukturis vai iedegta laterna ar baltu uguni, kas jāizliet savlaicīgi, lai novērstu sadursmi.

(ii) Kuģis, kas pārvietojas ar airu palīdzību, var izliet ugunis, ko šis noteikums nosaka buru kuģiem, bet, ja kuģis tās neizliet, tam jāpasagatavo elektriskais lukturis vai iedegta laterna ar baltu uguni, kas jāizliet savlaicīgi, lai novērstu sadursmi.

(e) Kuģim, kas iet ar burām, bet tai pašā laikā tiek virzīts ar mehānisku iekārtu, priekšgalā vislabāk redzamā vietā jāuzstāda konusveida zīme ar virsotni uz leju.

26.noteikums

Zvejas kuģi

(a) Kuģim, kurš nodarbināts zvejā, kad tas ir gaitā vai noenkurojies, jāizliek tikai tās ugunis un zīmes, ko paredz šis noteikums.

(b) Kuģim, kas nodarbināts tralēšanā, t.i., velk ūdenī dragu vai citu zvejas rīku, jāizliek:

(i) divas vertikālā līnijā izvietotas riņķugunis, no kurām augšējai jābūt zaļai, bet apakšējai baltai, vai zīme, kas sastāv no diviem ar virsotnēm kopā savienotiem konusiem, kas vertikālā līnijā novietoti viens virs otra;

(ii) topuguns aiz un virs zaļās riņķ-uguns; kuģim, kura garums mazāks par 50 m, šī uguns nav obligāta, bet tas to var izlikt;

(iii) ja kuģis pārvietojas ūdenī, tad papildus šajā punktā paredzētajām ugunīm jāizliek bortu uguns un pakaļgala uguns.

(c) Kuģim, kas nodarbināts zvejā, izņemot kuģus, kas nodarbināti tralēšanā, jāizliek:

(i) divas vertikālā līnijā izvietotas riņķ-ugunis, no kurām augšējai jābūt sarkanai, bet apakšējai - baltai, vai zīme, kas sastāv no diviem ar virsotnēm kopā savienotiem konusiem, kas novietoti vertikālā līnijā viens virs otra;

(ii) ja izmestie zvejas rīki izstiepjas jūrā horizontālā virzienā tālāk par 150 m no kuģa, tad šo rīku virzienā jāizliek balta riņķuguns vai konusveida zīme ar virsotni uz augšu;

(iii) ja kuģis pārvietojas ūdenī, tad papildus šajā punktā paredzētajām ugunīm jāizliek bortu uguns un pakaļgala uguns.

(d) Šī noteikuma II pielikumā minētie papildus signāli ir jālieto kuģim, kas nodarbināts zvejā citu kuģu tuvumā, kas arī ir nodarbināti zvejā.

(e) Kuģis, kas nav nodarbināts zvejā, nedrīkst izlikt ugunis un zīmes, ko paredz šis noteikums; tam jāizliek tikai tās ugunis un zīmes, kas paredzētas atbilstoša garuma kuģiem.

27.noteikums

Kuģi, kas zaudējuši vadības spējas vai kuru manevrēšanas spēja ir ierobežota

(a) Kuģim, kas zaudējis vadības spējas, jāizliek:

(i) vislabāk redzamā vietā divas sarkanas vertikālā līnijā izvietotas riņķugunis;

(ii) vislabāk redzamā vietā divas bumbas vai līdzīgas zīmes, kas novietotas vertikālā līnijā;

(iii) ja kuģis pārvietojas ūdenī, tad papildus šajā punktā paredzētajām ugunīm - bortu ugunis un pakaļgala uguns.

(b) Kuģim ar ierobežotu manevrēšanas spēju, izņemot kuģus, kas nodarbināti mīnu neitralizēšanas darbā, jāizliek:

(i) vislabāk redzamā vietā trīs vertikālā līnijā izvietotas riņķugunis. Augšējai un apakšējai no šīm ugunīm jābūt sarkanām, vidējai - baltai;

(ii) vislabāk redzamā vietā trīs vertikālā līnijā izvietotas zīmes. Augšējai un apakšējai no šīm zīmēm jābūt bumbām, bet vidējai - rombam;

(iii) ja kuģis pārvietojas attiecībā pret ūdeni, tad papildus (i) apakšpunktā paredzētajām ugunīm - topuguns vai topugunis, bortu ugunis un pakaļgala uguns;

(iv) ja kuģis ir noenkurojies, tad papildus (i) un (ii) apakšpunktā paredzētajām ugunīm vai zīmēm, 30. noteikumā norādīto uguni, ugunis vai zīmi.

(c) Kuģim ar mehānisku dzinēju, kas veic tādu vilkšanas operāciju, kas ievērojami ierobežo velkošā un velkamā kuģa iespēju novirzīties no sava kursa, papildus ugunīm vai zīmēm, ko nosaka 24. (a) noteikums, jāizliek ugunis vai zīmes, ko nosaka šī noteikuma (b) punkta (i) un (ii) apakšpunkts.

(d) Kuģim, kas veic bagarēšanas darbus vai zemūdens operācijas, kad tā manevrēšanas spējas ir ierobežotas, jāizliek ugunis un zīmes, kas norādītas šī noteikuma (b) punkta (i), (ii) un (iii) apakšpunktā, un, ja radušies šķēršļi cita kuģa paiešanai garām, papildus jāizliek:

(i) divas sarkanas riņķugunis vai divas bumbas, novietotas vertikālā līnijā, lai norādītu to pusi, kurā atrodas šķērslis;

(ii) divas zaļas riņķugunis vai divi rombi, kas novietoti vertikālā līnijā, lai norādītu to pusi, pa kuru var pāriet garām otrs kuģis;

(iii) ja tas ir noenkurojies - šajā punktā noteiktās ugunis vai zīmes, 30. noteikumā noteikto ugunu vai zīmju vietā.

(e) Ja zemūdens darbos nodarbināta kuģa izmēri praktiski neatļauj izlikt visas šī noteikuma (d) punktā norādītās ugunis un zīmes, tam jāizliek:

(i) vislabāk redzamā vietā trīs vertikālā līnijā izvietotas riņķugunis. Augšējai un apakšējai ugunīm ir jābūt sarkanām, bet vidējai ugunij - baltai;

(ii) starptautiskā signāla koda "A" zīmi, kas izgatavota vismaz 1 m augsta, cieta vairoga veidā. Jānodrošina šīs zīmes redzamība no visām pusēm.

(f) Kuģim, kas nodarbināts mīnu neitralizēšanas darbos, papildus 23. noteikumā norādītajām ugunīm kuģim ar mehānisku dzinēju vai ugunīm, vai zīmei, ko nosaka 30. noteikums kuģim uz enkura, jāizliek trīs zaļas riņķugunis vai trīs bumbas. Viena no šīm ugunīm vai zīmēm jāizliek fokmasta augšgala tuvumā, bet abas pārējās - uz fokrājas galiem. Šīs ugunis vai zīmes norāda, ka citam kuģim ir bīstami tuvoties kuģim, kas nodarbināts mīnu neitralizēšanas darbos, tuvāk par 1000 m.

(g) Kuģiem, kuru garums mazāks par 12 m, izņemot kuģus, kas nodarbināti zemūdens darbos, nav jāizliek ugunis un zīmes, ko paredz šis noteikums.

(h) Šajā noteikumā norādītie signāli nav uzskatāmi par avarējošu un palīdzību lūdzošu kuģu signāliem. Tāda veida signāli uzskaitīti šo Noteikumu IV pielikumā.

28.noteikums

Kuģi, kuru manevrēšanu ierobežo to iegrime

Kuģis, kura manevrēšanu ierobežo tā iegrime, papildus 23. noteikumā paredzētajām ugunīm kuģiem ar mehānisku dzinēju, var izlikt vislabāk redzamā vietā trīs sarkanas vertikālā līnijā izvietotas riņķugunis vai cilindru.

29.noteikums

Loču kuģi

(a) Izpildot loča funkcijas, kuģim jāizliek:

(i) masta topā vai tā tuvumā divas vertikālā līnijā izvietotas riņķugunis; augšējai ugunij jābūt baltai, bet apakšējai - sarkanai;

(ii) ja kuģis atrodas gaitā, papildus jāizliek bortu ugunis un pakaļgala uguns;

(iii) ja kuģis ir noenkurojies, tad papildus (i) apakšpunktā paredzētajām ugunīm - uguns, uguņi vai zīme, ko nosaka 30. noteikums kuģiem uz enkura.

(b) Loču kuģim, kas nepilda loča funkcijas, jāizliek ugunis vai zīmes, kas paredzētas atbilstoša garuma kuģim.

30.noteikums

Noenkurojušies kuģi un kuģi uz sēkļa

(a) Kuģim, kas noenkurojies, vislabāk redzamā vietā jāizliek:

- (i) kuģa priekšgalā - balta riņķuguns vai bumba;
- (ii) pakalgalā vai tā tuvumā un zemāk par (i) apakšpunktā noteikto uguni - balta riņķuguns.
- (b) Kuģis, kura garums mazāks par 50 m, var izlikt vislabāk redzamā vietā baltu riņķuguni to ugunu vietā, kas norādītas šī noteikuma (a) punktā.
- (c) Noenkurojies kuģis var izmantot, bet kuģim, garākam par 100 m, obligāti jāizmanto arī esošās darba vai citas līdzvērtīgas ugunis savu klāju apgaismošanai.
- (d) Kuģim uz sēkļa jāizliek šī noteikuma (a) un (b) punktā norādītās ugunis un papildus vislabāk redzamā vietā:
  - (i) divas vertikālā līnijā izvietotas sarkanas riņķugunis;
  - (ii) trīs vertikālā līnijā izvietotas bumbas.
- (e) Noenkurotam kuģim, kura garums mazāks par 7 m, ja tas neatrodas šaurumā, kuģu ceļā, enkurvietās vai to tuvumā, kā arī rajonos, kur parasti notiek citu kuģu kustība, nav obligāti jāizliek šī noteikuma (a) un (b) punktā norādītās ugunis un zīmes.
- (f) Kuģim uz sēkļa, kura garums mazāks par 12 m, nav obligāti jāizliek ugunis un zīmes, ko paredz šī noteikuma (d) punkta (i) un (ii) apakšpunkts.

31.noteikums

Hidroplāni

Ja hidroplāns vai ekranoplāns praktiski nevar izlikt ugunis vai zīmes, kas pēc sava rakstura vai izvietojuma atbilstu šīs daļas noteikumu prasībām, tam jāizliek tādas ugunis un zīmes, kas pēc sava rakstura un izvietojuma būtu iespējami tuvākas šo noteikumu prasībām.

D DAĻA - SKAŅU UN GAISMAS SIGNĀLI

32.noteikums

Definīcijas

- (a) Vārds *svilpe* nozīmē jebkuru skaņu signālu ierīci, kas var radīt vajadzīgas skaņas un atbilst šo Noteikumu III pielikuma prasībām.
- (b) Termins *īsa skaņa* nozīmē skaņu, kas ilgst apmēram 1 sek.

(c) Termins *ilgstoša skaņa* nozīmē skaņu, kas ilgst no 4 līdz 6 sek.

33.noteikums

Iekārtas skaņu signālu padošanai

(a) Kuģim, kura garums ir 12 m vai lielāks, jābūt apgādātam ar svilpi, kuģim, kura garums ir 20 m vai lielāks, jābūt apgādātam ar svilpi un papildus arī ar zvanu, un kuģim, kura garums 100 m vai lielāks, turklāt jābūt apgādātam arī ar gongu, kura toni un skanējumu nevarētu sajaukt ar zvana skaņu. Svilpei, zvanam un gongam jāatbilst šo Noteikumu III pielikuma prasībām. Zvans un/vai gongs var tikt aizvietoti ar citām ierīcēm, kurām ir tādas pašas skanējuma pazīmes, turklāt arvien jābūt paredzētai iespējai vajadzīgos signālus padot ar roku.

(b) Kuģim, kura garums mazāks par 12 m, šo noteikumu (a) punktā paredzētās skaņas signālu ierīces nav obligātas, bet, ja tādām kuģim to nav, tam jābūt apgādātam ar citiem efektīva skaņas signāla padošanas līdzekļiem.

34.noteikums

Manevrēšanas un brīdinājuma signāli

(a) Kad kuģi ir savstarpēji redzami, tad kuģim ar mehānisku dzinēju gaitā, manevrējot tā, kā to atļauj vai prasa šie Noteikumi, jāparāda savs manevrs ar svilpes signāliem šādi:

- viena īsa skaņa nozīmē "Es mainu savu kursu pa labi";
- divas īsas skaņas nozīme "Es mainu savu kursu pa kreisi";
- trīs īsas skaņas nozīmē "Mani dzinēji strādā atpakaļgaitā".

(b) Kuģis var šī noteikuma (a) punktā norādītos skaņu signālus papildināt ar gaismas signāliem, ko atkārto visā manevra laikā;

(i) šiem gaismas signāliem jābūt ar šādu nozīmi:

- viens zibsnis nozīmē "Es mainu savu kursu pa labi";
- divi zibšņi nozīmē "Es mainu savu kursu pa kreisi";
- trīs zibšņi nozīmē "Mani dzinēji strādā atpakaļgaitā";

(ii) katra zibšņa ilgumam jābūt apmēram 1 sek., intervālam starp zibšņiem - apmēram 1 sek., intervālam starp viens otram sekojošiem signāliem - ne mazāk kā 10 sek.;

(iii) šāda signāla raidīšanai izmantojamai ugunij, ja tāda uzstādīta, jābūt baltai riņķugunij, kas redzama ne mazāk kā 5 jūdžu attālumā, un jāatbilst šo Noteikumu I pielikuma prasībām.

(c) Kad kuģi ir savstarpēji redzami šaurā kanālā vai kuģu ceļā, tad:

(i) kuģim, kas gatavojas apdzīt otru kuģi saskaņā ar 9.(e)(i) noteikumu, savs nolūks jāparāda ar šādiem svilpes signāliem:

- divas ilgstošas skaņas un tām sekojoša viena īsa skaņa, kas nozīmē "Es gatavojos jūs apdzīt gar jūsu labo bortu";

- divas ilgstošas skaņas un tām sekojošas divas īsas skaņas, kas nozīmē "Es gatavojos jūs apdzīt gar jūsu kreiso bortu";

(ii) kuģim, kuru gatavojas apdzīt, saskaņā ar 9.(e)(i) noteikumu, jāapstiprina sava piekrišana ar sekojošu signālu, ko padod ar svilpi norādītā secībā:

- viena ilgstoša, viena īsa, viena ilgstoša un viena īsa skaņa.

(d) Kad kuģi, kas ir savstarpēji redzami, tuvojas un kaut kāda iemesla dēļ viens no tiem nevar izprast otra kuģa nodomus vai rīcību vai arī šaubās par to, vai šis otrs kuģis veic pietiekamu rīcību sadursmes novēršanai, tam nekavējoties par to jāpaziņo, padodot ar svilpi vismaz piecas īsas skaņas ar maziem intervāliem. Šādu signālu var pavadīt gaismas signāli, kas sastāv no vismaz pieciem īsiem zibšņiem.

(e) Kuģim, kas tuvojas līkumam vai šauram kanālam, vai kuģu ceļa posmam, kur citi kuģi var nebūt redzami šķēršļu dēļ, jādod viena ilgstoša skaņa. Jebkuram kuģim, kas tuvojas un atrodas dzirdamības robežās aiz līkuma vai šķēršļa, uz šādu signālu jāatbild ar vienu ilgstošu skaņu.

(f) Ja svilpes uz kuģa novietotas vairāk kā 100 m attālumā viena no otras, tad manevrēšanas un brīdinājuma signāla noraidīšanai jāizmanto tikai viena svilpe.

35.noteikums

Skaņu signāli ierobežotas redzamības apstākļos

Rajonos ar ierobežotu redzamību vai to tuvumā, dienā vai naktī, signāli, kuri norādīti šajā noteikumā, noraidāmi šādā veidā:

(a) Kuģim ar mehānisku dzinēju, kas pārvietojas ūdenī, ne retāk kā ik pēc 2 minūtēm jāpadod viena ilgstoša skaņa.

(b) Kuģim ar mehānisku dzinēju gaitā, bet kurš ir apstājies un nepārvietojas ūdenī, ne retāk kā ik pēc 2 minūtēm jāpadod divas ilgstošas skaņas, intervāls starp kurām ir apmēram 2 sek.

(c) Kuģim, kas zaudējis vadības spējas, vai kuģim ar ierobežotu manevrēšanas spēju, kuģim, kura manevrēšanu ierobežo tā iegrimē, buru kuģim, kuģim, kas nodarbināts zvejā, un kuģim, kas velk vai stumj otru kuģi, šī noteikuma (a) un (b) punktā noteikto signālu vietā ne retāk kā ik pēc 2 minūtēm jāpadod trīs cita citai sekojošas skaņas, proti, viena ilgstoša un aiz tās divas īsas.

(d) Kuģim, kas nodarbināts zvejā un ir noenkurojies, un kuģim ar ierobežotu manevrēšanas spēju, kas veic savu darbu uz enkura, šī noteikuma (g) punktā noteikto signālu vietā jāpadod signāli, ko nosaka šī noteikuma (c) punkts.

(e) Velkamajam kuģim, bet, ja tiek vilkti vairāki kuģi, tad pēdējam no tiem, ja uz tā atrodas komanda, ne retāk kā ik pēc 2 minūtēm jāpadod četras cita citai sekojošas skaņas, proti, viena ilgstoša un aiz tās trīs īsas. Iespēju robežās šis signāls jāpadod nekavējoties pēc velkošā kuģa signāla.

(f) Ja stumjošais kuģis un stumjamais kuģis nekustīgi savienoti vienā veselā, tie uzskatāmi par kuģi ar mehānisku dzinēju, kam jāpadod šī noteikuma (a) un (b) punktā norādītie signāli.

(g) Noenkurotam kuģim, ne retāk kā ik pēc 1 minūtes, apmēram 5 sekundes ilgi jāzvana ātrs zvans. Uz kuģa, kura garums ir 100 m vai vairāk, šis signāls ar zvanu jāpadod priekšgalā un nekavējoties pēc tam pakaļgalā - paātrināts signāls ar gongu apmēram 5 sekundes ilgi. Kuģis, kas noenkurojies, lai brīdinātu par savu atrašanās vietu un par sadursmes draudiem tuvojošos kuģus, var papildus padot trīs citu citai sekojošas skaņas ar svilpi, proti, vienu īsu, vienu ilgstošu un vienu īsu.

(h) Kuģim, kas atrodas uz sēkļa, jāsignalizē ar zvanu un, ja tas nepieciešams, ar gongu, kā to nosaka šī noteikuma (g) punkts, un papildus jāzvana trīs atsevišķi skaidri zvana sitieni tieši pirms katras paātrinātas zvanīšanas ar zvanu un pēc tās. Kuģis, kas atrodas uz sēkļa, papildus var signalizēt ar atbilstošu signālu ar svilpi.

(i) Kuģim, kura garums lielāks par 12 m, bet mazāks par 20 m, nav obligāti jāpadod šī noteikuma (g) un (h) punktā minētie signāli. Tomēr, ja tas to nedara, tad jāpadod citi efektīgi skaņas signāli ar intervālu ne retāk kā ik pēc 2 minūtēm.

(j) Kuģim, kura garums mazāks par 12 m, nav obligāti jāpadod iepriekš minētie signāli, bet, ja tas to nedara, tad tam jāsignalizē ar citu efektīgu skaņu signālu ne retāk kā ik pēc 2 minūtēm.

(k) Loču kuģis, kad tas izpilda savas funkcijas, papildus signāliem, kas norādīti šī noteikuma (a), (b) vai (g) punktā, var dot pazīšanās signālu, kas sastāv no četrām īsām skaņām.

36.noteikums

Signāli uzmanības pievēršanai

Jebkurš kuģis, ja rodas nepieciešamība pievērst cita kuģa uzmanību, var raidīt gaismas vai skaņu signālus, bet tikai tādus, kas kļūdas dēļ nevarētu tikt noturēti par šajos Noteikumos norādītajiem signāliem vai vērst prožektora staru bīstamās vietas virzienā veidā, kas netraucē citiem kuģiem. Jebkurai ugunij, kuru izmanto cita kuģa uzmanības pievēršanai, jābūt tādai, lai to kļūdas dēļ nevarētu uzskatīt par kādu navigācijas līdzekli. Lai izpildītu šo noteikumu, jācenšas nelietot lielas intensitātes mirgojošas vai rotējošas ugunis, tādas kā impulsa ugunis.

37.noteikums

Avārijas signāli

Kad kuģis avarē un lūdz palīdzību, tam jāizmanto vai jāizliek signāli, kas norādīti šo Noteikumu IV pielikumā.

E DAĻA - IZNĒMUMI

38.noteikums

Iznēmumi

Katrs kuģis (vai kuģu tips), kura būve uzsākta vai kurš atrodas attiecīgā būves stadijā, nodrošinot, ka tas izpildīs 1960.gada Starptautisko Noteikumu kuģu sadursmju novēršanai jūrā prasības līdz brīdim, kad šie Noteikumi stājas spēkā, var tikt atbrīvots no:

- (a) Uguņu uzstādīšanas ar 22. noteikumā noteikto redzamības attālumu, uz laiku līdz četriem gadiem, skaitot no šo Noteikumu spēkā stāšanās datuma.
- (b) Uguņu uzstādīšanas ar I pielikuma 7.punktā minētajiem krāsu raksturīgajiem raksturlielumiem, uz laiku līdz četriem gadiem, skaitot no šo Noteikumu stāšanās spēkā datuma.
- (c) Uguņu pārvietošanu sakarā ar pāreju no angļu mērvienību standarta uz metrisko un mērāmo lielumu noapaļošanu - uz visu laiku.
- (d) (i) topuguņu pārvietošanu uz kuģiem, kuru garums mazāks par 150 m, atbilstoši šo Noteikumu I pielikuma 3(a) punktam - uz visu laiku.
(ii) topuguņu pārvietošanu uz kuģiem, kuru garums 150 m vai lielāks, atbilstoši šo Noteikumu I pielikuma 3(a) punktam, uz laiku līdz deviņiem gadiem, skaitot no šo Noteikumu stāšanās spēkā datuma.
- (e) Topuguņu pārvietošanu atbilstoši šo Noteikumu I pielikuma 2(b) punktam uz laiku līdz deviņiem gadiem, skaitot no šo Noteikumu stāšanās spēkā datuma.

(f) Bortuģuņu pārvietošanu atbilstoši šo Noteikumu I pielikuma 2(g) un 3(b) punktam uz laiku līdz deviņiem gadiem, skaitot no šo Noteikumu stāšanās spēkā datuma.

(g) Skaņas signālu iekārtu prasībām, kas minētas šo Noteikumu III pielikumā, uz laiku līdz deviņiem gadiem, skaitot no šo Noteikumu stāšanās spēkā datuma.

(h) Riņķuģuņu pārvietošanu atbilstoši šo Noteikumu I pielikuma 9(b) punktam - uz visu laiku.

I pielikums

UGUŅU UN ZĪMJU IZVIETOJUMS UN TEHNISKIE RAKSTUROJUMI

1. Definīcija

Termins *augstums virs korpusa* nozīmē augstumu virs visaugstākā vienlaidus klāja. Šis augstums ir jāmēra no punkta uz vertikāles zem uguns uzstādīšanas vietas.

2. Uguņu vertikālais izvietojums un attālums starp tām

(a) Uz kuģa ar mehānisku dzinēju, kura garums 20 m vai lielāks, topugunīm jābūt izvietotām sekojošā veidā:

(i) priekšējā topuguns, vai, ja ir tikai viena topuguns, tad šī uguns - augstumā ne mazāk par 6 m virs korpusa, bet, ja kuģa platums pārsniedz 6 m, tad tādā augstumā virs korpusa, kas nav mazāks par šo platumu, taču nav nepieciešams, lai šī uguns atrastos vairāk kā 12 m augstumā virs korpusa;

(ii) ja kuģim ir divas topugunis, tad aizmugurējai no tām jābūt vismaz 4,5 m augstāk pa vertikāli nekā priekšējai.

(b) Vertikālajam attālumam starp topugunīm kuģim ar mehānisko dzinēju jābūt tādā, lai pie visiem normāliem kuģa diferenta stāvokļiem aizmugurējā uguns būtu redzama augstāk par priekšējo un atsevišķi no tās 1000 m attālumā no priekšvadņa, raugoties no jūras līmeņa.

(c) Topugunij, kuģim ar mehānisku dzinēju, kura garums 12 m un vairāk, bet mazāks par 20 m, jābūt novietotai ne mazāk kā 2,5 m augstumā virs margapmales.

(d) Kuģim ar mehānisku dzinēju, kura garums mazāks par 12 m, visaugstākā uguns var atrasties zemāk par 2,5 m virs margapmales. Taču, ja papildus borta ugunīm un pakalģala ugunij ir topuguns vai papildus bortu ugunīm riņķuģuns, ko nosaka 23 (c)

(i) noteikums, tad tādai topugunij vai riņķugunij jābūt novietotai vismaz 1 m augstāk par bortu ugunīm.

(e) Vienai no divām vai trijām ugunīm, kas paredzētas kuģim ar mehānisku dzinēju, kad kuģis velk vai stumj citu kuģi, jābūt novietotai tai pašā vietā, kur ir priekšējā vai pakaļējā topuguns; gadījumā, ja tā uzstādīta pie pakaļējā masta, viszemākajai no pakaļējām topugunīm jābūt vismaz 4,5 m augstāk pa vertikāli kā priekšējai topugunij.

(f) (i) Topugunij vai ugunīm, ko nosaka 23 (a) noteikums, ir jābūt izvietotām tā, lai tās būtu skaidri redzamas virs visām citām ugunīm un konstrukcijām, izņemot gadījumus, kas aprakstīti (ii) apakšpunktā;

(ii) ja riņķugunis, ko nosaka 27 (b) (i) vai 28. noteikums, praktiski nevar uzstādīt zem topugunīm, tās var uzstādīt virs pakaļējās topuguns (ugunīm) vai augstumā starp priekšējo topuguni (ugunīm) un pakaļējo topuguni (ugunīm); šajā gadījumā jānodrošina šo Noteikumu 3 (c) punkta prasību izpilde.

(g) Bortu ugunīm, kuģim ar mehānisku dzinēju, jābūt novietotām tādā augstumā virs korpusa, kas būtu ne vairāk kā trīs ceturtdaļas no priekšējās topuguns augstuma. Tās nedrīkst atrasties tik zemu, ka klāja ugunis traucētu to redzamību.

(h) Bortu ugunīm, ja tās apvienotas laternā un atrodas uz kuģa ar mehānisku dzinēju, kura garums mazāks par 20 m, jābūt novietotām ne mazāk kā 1 m zemāk par topuguni.

(i) Tajos gadījumos, kad Noteikumi prasa, lai uz kuģa būtu divas vai trīs ugunis vertikālā līnijā, attālumiem starp ugunīm jābūt šādām:

(i) uz kuģa, kura garums 20 m vai lielāks, attālumam starp šādām ugunīm jābūt ne mazākam kā 2 m un zemākai no tām jāatrodas ne mazāk par 4 m virs korpusa; šī pēdējā prasība neattiecas uz pakaļgala uguni, kad vienlaicīgi ar pakaļgala uguni ir izlikta vilkšanas uguns;

(ii) uz kuģa, kura garums mazāks par 20 m, attālumam starp šādām ugunīm jābūt ne mazākam par 1 m un zemākai no tām jāatrodas ne mazāk par 2 m virs marg-apmales; šī pēdējā prasība neattiecas uz pakaļgala uguni, kad vienlaicīgi ar pakaļgala uguni ir nepieciešama vilkšanas uguns;

(iii) ja uz kuģa ir trīs ugunis, tām jāatrodas vienādos attālumos citai no citas.

(j) Zemākai no divām riņķugunīm, kas paredzētas zvejā nodarbinātam kuģim, jābūt novietotai virs bortu ugunīm augstumā, kas nav mazāks par divkārtu attālumu pa vertikāli starp šīm riņķugunīm.

(k) Kad kuģis izliek divas enkura ugunis, tad priekšgala enkura ugunij, ko nosaka 30 (a) (i) noteikums, jāatrodas ne mazāk kā 4,5 m augstāk par pakaļgala enkura uguni. Uz kuģa, kura garums 50 m vai lielāks, priekšgala enkura ugunij jāatrodas ne mazāk kā 6 m augstumā virs korpusa.

3. Uguņu horizontālais izvietojums un attālumi starp tām

(a) Ja kuģim ar mehānisku dzinēju paredzētas divas topugunis, tad horizontālajam attālumam starp tām jābūt ne mazākam par pusi no kuģa garuma, taču nav nepieciešams, lai tas pārsniegtu 100 m. Priekšējai ugunij jābūt novietotai tādā attālumā no priekšvadņa, kas nav lielāks par vienu ceturtdaļu no kuģa garuma.

(b) Uz kuģa ar mehānisku dzinēju, kura garums 20 m vai vairāk, bortu ugunis nedrīkst būt novietotas pirms priekšējās topuguns. Tām jābūt novietotām uz bortiem vai kuģa bortu tuvumā.

(c) Kad ugunis, ko nosaka 27 (b) (i) vai 28. noteikums, atrodas augstumā starp priekšējo topuguni (ugunīm) un pakaļējo topuguni (ugunīm), šīs riņķugunis ir jāizvieto ne mazāk kā 2 m attālumā no kuģa garenvirziena simetrijas plaknes.

(d) Ja kuģim ar mehānisku dzinēju paredzēta tikai viena topuguns, šī uguns jāizvieto pirms vidusdaļas, izņemot kuģi, kura garums mazāks par 20 m, kurš drīkst neizlikt šo uguni pirms vidusdaļas, bet tā jāizliek tik tālu uz priekšu, cik tas praktiski iespējams.

4. Virzienu norādošo uguņu un zīmju izvietojums uz zvejas kuģiem un kuģiem, kas nodarbināti bagarēšanas vai zemūdens darbos

(a) Ugunij, kas atbilstoši 26 (c) (ii) noteikumā noteiktajam norāda virzienu, kādā zvejā nodarbinātais kuģis izmetis zvejas rīkus, jābūt novietotai ne mazāk kā 2 m un ne vairāk kā 6 m pa horizontāli no divām sarkanās un baltās riņķugunīm, ko nosaka 26 (c) (i) noteikums, pie tam norādītā uguns jānovieto ne augstāk par balto un ne zemāk par bortu ugunīm.

(b) Kuģa, kas veic bagarēšanas vai zemūdens darbus, ugunīm un zīmēm, kas norādītas 27 (d) (i) un (ii) noteikumā, lai norādītu pusi, kurā atrodas šķērslis, un/vai pusi, pa kuru var droši paiet garām otrs kuģis, jābūt novietotām maksimāli tālu citai no citas pa horizontāli, bet nekādā gadījumā tās nedrīkst atrasties mazāk kā 2 m attālumā no ugunīm un zīmēm, ko nosaka 27 (b) (i) un (ii) noteikums. Augstākā no šīm ugunīm vai zīmēm nekādā gadījumā nedrīkst atrasties augstāk par zemāko no trim ugunīm vai zīmēm, kas norādītas 27 (b) (i) un (ii) noteikumā.

5. Vairogi bortu ugunīm

No tās puses, kas vērsta pret kuģa garenvirziena simetrijas plakni, bortu ugunīm kuģiem, kuru garums 20 m vai vairāk, jābūt norobežotām ar vairogiem, kas nokrāsoti melnā matētā krāsā un tiem jāatbilst šī pielikuma 9. punkta prasībām.

Uz kuģiem, kuru garums mazāks par 20 m, bortu ugunīm no tās puses, kas vērsta pret kuģa garenvirziena simetrijas plakni, jābūt norobežotām ar vairogiem, kas nokrāsoti melnā matētā krāsā, kad tas nepieciešams, lai izpildītu šī pielikuma 9.punkta prasības. Ja tiek lietota kombinētā laterna ar vienu vertikālu kvēldiegu un ļoti šauru starpsienu starp laternas sarkano un zaļo sekciju, ārējie vairogņ nav vajadzīgi.

6. Zīmes

(a) Zīmēm jābūt melnā krāsā un ar šādiem izmēriem:

(i) bumbas diametram jābūt ne mazākam par 0,6 m;

(ii) konusa pamatnes diametram jābūt ne mazākam par 0,6 m un augstumam jābūt vienādam ar tā diametru;

(iii) cilindra diametram jābūt ne mazākam par 0,6 m un augstumam jābūt divreiz lielākam par diametru;

(iv) rombam jā sastāv no diviem konusiem ar kopīgu pamatu. Konusu izmēriem jāatbilst (ii) apakšpunkta prasībām.

(b) Vertikālajam attālumam starp zīmēm jābūt vismaz 1,5 m.

(c) Uz kuģa, kura garums mazāks par 20 m, var tikt izmantotas mazāku izmēru zīmes, pielāgojoties kuģa gabarītiem, un attālums starp šīm zīmēm var tikt atbilstoši samazināts.

7. Uguņu krāsu raksturīgās pazīmes

Visu šajos Noteikumos norādīto uguņu krāsu raksturīgajām pazīmēm jāatbilst zemāk minētajiem standartiem, ko katrai krāsai noteikusi Starptautiskā gaismas tehnikas komisija.

Diapazona robežas katrai krāsai nosaka šādas koordinātes:

(i) *balta*

x 0,525 0,525 0,452 0,310 0,310 0,443

y 0,382 0,440 0,440 0,348 0,283 0,382

(ii) *zaļa*

x 0,028 0,009 0,300 0,203

y 0,385 0,723 0,511 0,356

(iii) *sarkana*

x 0,680 0,660 0,735 0,721

y 0,320 0,320 0,265 0,259

(iv) *dzeltēna*

x 0,612 0,618 0,575 0,575

y 0,382 0,382 0,425 0,406

8. Uguņu gaismas intensitāte

(a) Minimālā uguņu gaismas intensitāte jāaprēķina pēc formulas:

$$I = 3.43 \times 10^6 \times T \times D^2 \times K^{-D},$$

kur

I - gaismas intensitāte kandelos, ekspluatācijas apstākļos;

T - gaismas sliekšnis 2×10^{-7} luksa;

D - uguņu redzamības attālums (apgaisojuma attālums) jūras jūdzēs;

K - atmosfēras caurlaidības koeficients. Paredzētajām uguņīm koeficienta K vērtībai jābūt 0,8, kas atbilst meteoroloģiskai redzamībai, kas līdzinās apmēram 13 jūras jūdzēm.

(b) Dažas gaismas intensitātes vērtības, noteiktas pēc norādītās formulas, sniegtas šajā tabulā:

Uguņu redzamības attālums D (apgaisojuma attālums) jūras jūdzēs	Uguņu gaismas intensitāte kandelos I, pie K=0.8
1	0,9

2	4,3
3	12
4	27
5	52
6	94

PIEZĪME: Uguņu gaismas maksimālā intensitāte ir jāierobežo, lai izvairītos no pārāk apžilbinošas iedarbības. To nedrīkst panākt, lietojot gaismas intensitāti regulējošas ierīces.

9. Horizontālie sektori

(a) (i) Uz kuģa uzstādītām bortu ugunīm priekšgala virzienā jānodrošina minimālā nepieciešamā gaismas intensitāte. Šai gaismas intensitātei jāsamazinās tā, lai gaisma praktiski izzustu robežās no 1° līdz 3° aiz noteiktā sektora robežām.

(ii) Pakaļgala, topa un bortu uguņu minimālā nepieciešamā gaismas intensitāte jānodrošina horizonta loka sektoru robežās atbilstoši 21. noteikumā noteiktajam, par 5° nesasniedzot sektora robežu virzienā $22,5^\circ$ aiz dvarsa. Tālāk gaismas intensitāte var samazināties līdz 50% uz sektoru robežām; pēc tam gaismas intensitātei pakāpeniski jāsamazinās, lai 5° robežās aiz noteikto sektoru robežām gaisma praktiski izzustu.

(b) (i) Riņķugunīm jābūt novietotām tādā veidā, lai tās neaizsegtu masti, stengas vai konstrukcijas leņķa sektoru robežās vairāk nekā 6° . Šī prasība neattiecas uz enkura ugunīm, ko nosaka 30. noteikums, kuras nav nepieciešams novietot pārlieku augstu virs korpusa.

(ii) Ja praktiski nav iespējams izpildīt šīs nodaļas apakšpunkta (b) (i) prasības, izliekot tikai vienu riņķuguni, ir jāizliek divas riņķugunis piemērotā vietā vai tā ekranētas, lai tās būtu redzamas, cik tas praktiski iespējams, kā viena uguns no vienas jūdzes attāluma.

10. Vertikālie sektori

(a) Elektriskajām ugunīm, izņemot ugunis uz buru kuģiem gaitā, vertikālajos sektoros jānodrošina:

(i) vismaz prasītā minimālā gaismas intensitāte robežās no 5° virs un līdz 5° zem horizontālās plaknes;

(ii) vismaz 60% prasītās minimālās gaismas intensitātes robežās no $7,5^\circ$ virs un līdz $7,5^\circ$ zem horizontālās plaknes.

(b) Elektriskajām ugunīm, kas uzstādītas uz buru kuģiem gaitā, vertikālajā sektorā jānodrošina:

(i) vismaz prasītā minimālā gaismas intensitāte robežās no 5° virs un līdz 5° zem horizontālās plaknes;

(ii) vismaz 50% prasītās minimālās gaismas intensitātes robežās no 25° virs līdz 25° zem horizontālās plaknes.

(c) Attiecībā uz neelektriskām ugunīm šīs prasības jāizpilda iespēju robežās.

11. Neelektrisko ugunu gaismas intensitāte

Neelektrisko ugunu minimālajai gaismas intensitātei iespēju robežās jāatbilst šī pielikuma 8. punkta tabulā norādītajām gaismas intensitātes vērtībām.

12. Manevra norādīšanas uguns

Neatkarīgi no šī pielikuma 2 (f) punkta nosacījumiem manevra norādīšanas ugunij, ko nosaka 34 (b) noteikums, jābūt novietotai tai pašā garenvirziena simetrijas plaknē, kurā atrodas topuguns vai ugunis, un praktisko iespēju robežās, ne mazāk kā 2 m pa vertikāli augstāk par priekšējo topuguni. Turklāt manevra norādīšanas uguns jānovieto pa vertikāli ne mazāk kā 2 m augstāk vai zemāk par aizmugurējo topuguni. Uz kuģa, kam ir tikai viena topuguns, manevra norādīšanas uguns, ja tāda ir, jānovieto vislabāk redzamā vietā ne mazāk kā 2 m attālumā pa vertikāli no topuguns.

13. Ātrgaitas kuģi^{***}

(a) Topuguns uz ātrgaitas kuģa var būt uzstādīta augstumā, kas atkarīgs no kuģa platuma, zemāk nekā noteikts šī pielikuma 2. punkta (a) (i) apakšpunktā, ar nosacījumu, ka vienādsānu trīsstūra pamatleņķis, ko veido bortu ugunis un topuguns, nebūtu mazāks kā 27° .

(b) Uz ātrgaitas kuģiem ar garumu 50 m un vairāk 4,5 m liels attālums starp diviem topuguniem, kā tas noteikts šī pielikuma 2 (a) punkta (ii) apakšpunktā, var būt mainīts, bet tas nedrīkst būt mazāks par lielumu, ko nosaka pēc formulas:

$$Y = \frac{(a + 17\Psi) C}{1000} + 2, \text{ kur}$$

Y – attālums starp augšējo un apakšējo topuguni, metros;

a – attālums starp priekšējo topuguni un ūdens virsmu eksploatācijas apstākļos, metros;

Ψ – kuģa diferents grādos, eksploatācijas apstākļos;

C – horizontālais topugunu sadalījums metros.

14. Apstiprināšana

Uguņu un zīmju konstrukcijai, kā arī uguņu izvietojumam uz kuģa jāatbilst tās valsts atbilstošās kompetentās iestādes prasībām, zem kuras karoga kuģim ir tiesības kuģot.

II pielikums

PAPILDUS SIGNĀLI ZVEJAS KUĢIEM, KAS ZVEJO CITS CITA TUVUMĀ

1. Vispārējie noteikumi

Ugunīm, kas norādītas šajā pielikumā, ja tās izliktas saskaņā ar 26 (d) noteikumu, jābūt novietotām vislabāk redzamā vietā. Tās atrodas ne mazāk kā 0,9 m attālumā savrupu no, bet zemāk par ugunīm, ko nosaka 26 (b) (i) un (c) (i) noteikums. Šīm ugunīm ir jābūt riņķugunīm, redzamām attālumā ne mazāk par 1 jūdzi, bet mazākā attālumā kā ugunīm, ko šie Noteikumi nosaka zvejas kuģiem.

2. Signāli traleriem

(a) Kuģi, kuru garums ir 20 m un vairāk, kas nodarbināti tralēšanā, neatkarīgi no tā, vai tie izmanto grunts vai pelaģiskos zvejas rīkus, ir jāizliek:

(i) iemetot tīklus - divas baltas vertikālā līnijā izvietotas ugunis;

(ii) izceļot tīklus - baltu uguni virs sarkanās, izvietotas vertikālā līnijā;

(iii) ja tīkls aizķēries aiz šķēršļa - divas vertikālā līnijā izvietotas sarkanas ugunis.

(b) Katram pāru tralēšanā nodarbinātam kuģim, kura garums ir 20 m vai vairāk, ir jāparāda:

- (i) naktī -prožektora stars, kas vērsts uz priekšu un uz otra šī pāra kuģa pusi;
- (ii) kad kuģis iemet vai izceļ tīklus vai kad tīkli ir aizķērušies aiz šķēršļa - ugunis, ko nosaka šī pielikuma 2 (a) punkts.
- (c) Kuģis, kura garums ir mazāks par 20 m un kas nodarbināts tralēšanā, neatkarīgi no tā, vai tas izmanto grunts vai pelaģiskos zvejas rīkus vai nodarbināts pāru tralēšanā, var izlikt ugunis, ko nosaka attiecīgie šīs nodaļas (a) vai (b) punkti, ja tas praktiski iespējams.

3. Signāli kuģiem, kas zvejo ar riņķa vadu

Kuģi, kas zvejo ar riņķa vadu, var izlikt divas vertikālā līnijā izvietotas dzeltenas ugunis. Šīm ugunīm pārmaiņus jābūt zibšņi katru sekundi, turklāt gaismas un tumsas ilgumam ir jābūt vienādam. Šīs ugunis var tikt izliktas tikai tādā gadījumā, kad kuģa kustību apgrūtina tā zvejas rīki.

III pielikums

SKAŅAS SIGNĀLU TEHNISKIE RAKSTURLIELUMI

1. Svilpes

(a) *Signāla pamatfrekvencei jābūt 70 -700 Hz robežās*

Signāla dzirdamības attālums jānosaka ar tādām frekvencēm, kuras var ietvert pamatfrekvenci un/vai vienu vai vairākas augstākas frekvences robežās no 180 līdz 700 Hz ($\pm 1\%$), kas nodrošina skaņas spiediena līmeņus, kas tālāk doti šā pielikuma 1 (c) punktā.

(b) *Pamatfrekvenču robežas*

Lai nodrošinātu svilpju raksturīgo pazīmju dažādību, pamatfrekvencei jāatrodas šādās robežās:

- (i) 70 -200 Hz kuģim, kura garums 200 m un vairāk;
  - (ii) 130 -350 Hz kuģim, kura garums 75 m un vairāk, bet mazāks par 200 m;
  - (iii) 250 -700 Hz kuģim, kura garums mazāks par 75 m.
- (c) Skaņas intensitāte un signāla dzirdamības attālums

Uz kuģa uzstādītai svilpei jānodrošina skaņas intensitātes maksimuma virzienā un 1 m attālumā no tās tāds skaņas spiediena līmenis, kas vismaz 1/3 oktāvas joslā frekvenču diapazonā 180 -700 Hz ($\pm 1 \%$) būtu ne mazāks kā atbilstošā vērtība, kas dota šajā tabulā:

Kuģa garums, metros	Līmenis 1 m attālumā 1/3 oktāvas joslā, decibelos, attiecināms uz $2 \times 10^{-5} \text{ N/m}^2$	Dzirdamības attālums, jūras jūdzēs
200 vai vairāk	143	2
75 un vairāk, bet mazāk par 200	138	1,5
20 un vairāk, bet mazāk par 75	130	1
mazāk par 20	120'	0,5
115"		
111'''		

' kad frekvence ir robežās 180-450 Hz

" kad frekvence ir robežās 450-800 Hz

''' kad frekvence ir robežās 800-2100 Hz

Dzirdamības attālums šajā tabulā paredzēts informācijai un aptuveni ir tāds attālums, kurā svilpienu ar 90% varbūtību var dzirdēt skaņas intensitātes maksimuma virzienā mierīgos atmosfēras apstākļos uz kuģa ar vidējo trokšņa līmeni noklausīšanās vietās (pieņemot par vidējo trokšņu līmeni 68 dB oktāvas joslā ar centru 250 Hz un 63 dB - oktāvas joslā ar centru 500 Hz).

Praktiski attālums, kādā var sadzirdēt svilpienu, ir ārkārtīgi mainīgs un lielā mērā atkarīgs no laika apstākļiem; vērtības iepriekš minētajā tabulā var uzskatīt par tipiskām, bet, pūšot stipram vējam un pastāvot augstam trokšņa līmenim noklausīšanās vietās, dzirdamības attālums var ievērojami samazināties.

(d) *Noteiktā virzienā darbojošās skaņu signālu ierīces*

Skaņas spiediena līmenis, ko rada noteikta virziena svilpe, jebkurā virzienā horizontālā plaknē robežās $\pm 45^\circ$ no skaņas maksimuma virziena nedrīkst būt zemāks par 4 dB no noteiktā skaņas spiediena līmeņa galvenajā virzienā.

Visos pārējos virzienos horizontālā plaknē skaņas spiediena līmenis nedrīkst būt zemāks par 10 dB no līmeņa galvenajā virzienā tā, lai dzirdamības attālums jebkurā virzienā nebūtu mazāks par pusi no dzirdamības attāluma galvenajā virzienā. Skaņas spiediena līmenis jāmēra tādā 1/3 oktāvas joslā, kura nosaka dzirdamības attālumu.

(e) *Svilpju izvietojums*

Kad noteikta virziena svilpe tiek lietota kā vienīgā svilpe uz kuģa, tai jābūt novietotai tādā veidā, lai skaņas maksimālā intensitāte būtu vērsta tieši uz priekšu. Svilpei jābūt novietotai tik augstu, cik tas praktiski uz kuģa ir iespējams, lai samazinātu skaņas izplatīšanās traucējumus un samazinātu līdz minimumam dzirdes bojājuma draudus apkalpei.

Paša kuģa signāla skaņas spiediena līmenis skaņu signālu noklausīšanās vietās nedrīkst būt lielāks par 110 dB (A) un, cik tas praktiski iespējams, nepārsniegt 100 dB (A).

(f) *Vairāk kā vienas svilpes uzstādīšana*

Ja uz kuģa novietotas svilpes vairāk kā 100 m attālumā cita no citas, tad tām jābūt iekārtotām tā, ka tās nedarbojas vienlaicīgi.

(g) *Kombinētās skaņu sistēmas*

Ja ir pamats domāt, ka šķēršļu dēļ vienīgās svilpes vai vienas no svilpēm, kas minētas šī pielikuma 1 (f) punktā, skaņas laukam ievērojami pazemināta līmeņa zona, tad ieteicams uzstādīt kombinēto sistēmu, lai novērstu šo šķēršļu iespaidu. Atbilstoši šiem Noteikumiem kombinētā skaņu sistēma uzskatāma par vienu svilpi. Kombinētās sistēmas svilpes novietojamas ne vairāk kā 100 m cita no citas un ierīkojamas tā, lai varētu skanēt vienlaicīgi. Šo svilpju frekvencēm savā starpā jāatšķiras vismaz par 10 Hz.

2. Zvans vai gongs

(a) *Skaņas signāla intensitāte*

Zvanam vai gongam, vai citai ierīcei ar analogām skaņas īpašībām ir jānodrošina skaņas spiediena līmenis ne mazāk kā 110 dB 1 m attālumā no tiem.

(b) *Konstrukcija*

Zvaniem un gongiem ir jābūt izgatavotiem no korozijas izturīga materiāla un jārada tīra skaņa. Zvana atvērums diametram jābūt ne mazākam kā 300 mm, kuģiem, kuru

garums 20 m vai vairāk. Tur, kur tas praktiski iespējams, ieteicams lietot zvanu ar mēles mehānisku piedziņu, lai nodrošinātu pastāvīgu skaņas stiprumu, bet ir jābūt saglabātai iespējai zvanīt ar roku. Mēles masai jābūt ne mazākai kā 3% no zvana masas.

3. Apstiprināšana

Skaņas signālu iekārtu konstrukcijai, to parametriem un uzstādīšanai uz kuģiem jāatbilst tās valsts kompetentas iestādes prasībām, zem kuras karoga kuģim ir tiesības kuģot.

IV pielikums

AVĀRIJAS SIGNĀLI

1. Sekojošie signāli, izmantojami izlikšanai kopā vai atsevišķi, norāda, ka kuģis ir briesmās un tam vajadzīga palīdzība:

- (a) lielgabala šāvienu vai citi sprāgstošī signāli ar apmēram 1 minūtes starplaikiem;
- (b) nepārtraukta skaņa ar jebkuru aparātu, kas paredzēts miglas signālu raidīšanai;
- (c) raķetes vai granātas, kas izmet sarkanās dzirksteles un ko izšauj pa vienai ik pēc neliela laika sprīža;
- (d) skaņa --- --- --- (SOS) pēc Morzes ābece, ko noraida pa radiotelefonu vai ar jebkuras citas signālu sistēmas palīdzību;
- (e) skaļi izrunāts vārds "M e i d e i", ko noraida pa radiotelefonu;
- (f) briesmu signāls pēc Starptautiskā signālu koda - NC;
- (g) signāls, kas sastāv no taisnstūra karoga un virs vai zem tās novietotas bumbas vai cita bumbai līdzīga ķermeņa;
- (h) liesmas uz kuģa (no degošas darvas mucas, eļļas mucas u. tml.);
- (i) sarkana gaisma no raķetes ar izpletņi vai rokas signāllāpa sarkanā krāsā;
- (j) dūmu signāls - oranžas krāsas dūmi;
- (k) lēna un atkārtota sāņus izstieptu roku pacelšana un nolaišana;
- (l) radio telegrāfiskais trauksmes signāls;

(m) radio telefoniskais trauksmes signāls;

(n) signāli, ko noraida avārijas vietas noteikšanas radio bojas;

(o) noteikti signāli, ko noraida radiosakaru sistēmas, ieskaitot radiolokācijas atbildētāju.

2. Aizliegts pielietot vai izlikt jebkuru no iepriekšminētajiem signāliem citos nolūkos, izņemot paziņojumus par avāriju un palīdzības nepieciešamību; nav pieļaujams izmantot signālus, kas var tikt sajaukti ar jebkuru no iepriekš minētajiem signāliem.

3. Tāpat jāpievērš uzmanība Starptautiskā signālu koda un tirdzniecības kuģu meklēšanas un glābšanas norādījumu atbilstošajām nodaļām, kā arī iespējai izmantot šādus signālus:

(a) oranžas krāsas auduma gabals ar melnu kvadrātu vai riņķi, vai citu atbilstošu simbolu (identificēšanai no gaisa);

(b) krāsainu plankumu uz ūdens.

* 1972. gada Konvencijas par starptautiskajiem kuģu sadursmju novēršanas noteikumiem, ar grozījumiem un 1972. gada Starptautisko noteikumu kuģu sadursmju novēršanai jūrā, ar grozījumiem, tulkojuma interpretācijas neskaidrības gadījumā noteicošais ir autentiskais teksts angļu valodā.

** Piezīme: Organizācijas nosaukums ir mainīts uz "Starptautiskā Jūras organizācija", pamatojoties uz Organizācijas konvencijas grozījumiem, kas stājās spēkā 1982. gada 22. maijā.

*** Atsauce uz 1994. gada Starptautisko ātrgaitas kuģu drošības kodeksu un 2000. gada Starptautisko ātrgaitas kuģu drošības kodeksu

---

Redakcijas:

Svešvalodu redakcija:

[angļu](#)
